

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

# Zakon o lokalnim izborima

---

**Vrijedi od 10. travnja 2021.**

Strojno pročišćen iz: NN 144/2012, NN 121/2016, NN 98/2019, NN 42/2020, NN 144/2020, NN 37/2021

---

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa [slovozakona.hr/zakon/zakon-o-lokalnim-izborima/](https://slovozakona.hr/zakon/zakon-o-lokalnim-izborima/)

## Sadržaj

---

|                                                                                                                        |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>PRVI DIO ZAJEDNIČKE ODREDBE</b>                                                                                     | <b>6</b>  |
| <b>OPĆE ODREDBE</b>                                                                                                    | <b>6</b>  |
| Predmet Zakona                                                                                                         | 6         |
| <b>BIRAČKO PRAVO</b>                                                                                                   | <b>6</b>  |
| Slobode i prava u ostvarivanju biračkog prava                                                                          | 7         |
| <b>RASPISIVANJE I ODRŽAVANJE IZBORA</b>                                                                                | <b>7</b>  |
| Raspisivanje izbora                                                                                                    | 7         |
| Održavanje izbora                                                                                                      | 7         |
| Mandat                                                                                                                 | 8         |
| <b>KANDIDIRANJE</b>                                                                                                    | <b>9</b>  |
| Prikupljanje potpisa                                                                                                   | 9         |
| Broj potpisa potreban za kandidiranje članova predstavničkih tijela                                                    | 9         |
| Broj potpisa potreban za kandidaturu općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana | 10        |
| Zabrana kandidiranja                                                                                                   | 11        |
| Zabrana višestrukog kandidiranja                                                                                       | 11        |
| Predlaganje kandidacijskih lista i kandidata političkih stranaka                                                       | 11        |
| Predlaganje kandidacijskih lista i kandidata birača                                                                    | 11        |
| Očitovanja uz kandidacijske liste i kandidature                                                                        | 12        |
| Sadržaj kandidacijske liste za članove predstavničkih tijela jedinica                                                  | 12        |
| Sadržaj kandidature za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana               | 13        |
| Način podnošenja kandidacijskih lista i kandidatura                                                                    | 13        |
| Rok za kandidiranje                                                                                                    | 13        |
| Utvrđivanje pravovaljanosti i prihvaćanje kandidacijskih lista i kandidatura                                           | 14        |
| Zbirna lista                                                                                                           | 14        |
| Sadržaj zbirne liste kandidacijskih lista                                                                              | 14        |
| Sadržaj zbirne liste kandidatura                                                                                       | 14        |
| Objava kandidacijskih lista i kandidatura                                                                              | 15        |
| Odustanak od prihvaćene kandidacijske liste                                                                            | 15        |
| Postupak u slučaju prihvaćanja kandidature na više kandidacijskih lista za isto predstavničko tijelo                   | 15        |
| Postupak u slučaju smrti kandidata s kandidacijske liste                                                               | 16        |
| Odustanak od prihvaćene kandidature                                                                                    | 16        |
| Zamjena predloženog kandidata radi smrti                                                                               | 16        |
| <b>IZBORNA PROMIDŽBA</b>                                                                                               | <b>17</b> |
| Sadržaj izborne promidžbe                                                                                              | 17        |
| Sudionici izborne promidžbe                                                                                            | 17        |
| Troškovi izborne promidžbe                                                                                             | 17        |
| Trajanje izborne promidžbe                                                                                             | 17        |
| Zaštita osobnih podataka u izornoj promidžbi                                                                           | 18        |

|                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Način vođenja izborne promidžbe . . . . .                                           | 18        |
| Obveze lokalnih medija u izbornoj promidžbi . . . . .                               | 18        |
| <b>TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA . . . . .</b>                                          | <b>18</b> |
| Vrste izbornih tijela . . . . .                                                     | 18        |
| Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske . . . . .                            | 18        |
| Sastav izbornih povjerenstava . . . . .                                             | 19        |
| Sastav biračkih odbora . . . . .                                                    | 19        |
| Nadležnost za imenovanje izbornih tijela . . . . .                                  | 20        |
| Rok za imenovanje izbornih tijela . . . . .                                         | 20        |
| Donošenje odluka izbornih tijela . . . . .                                          | 21        |
| Naknada za rad članova izbornih tijela . . . . .                                    | 21        |
| Suradnja i pomoć drugih tijela u provedbi izbora . . . . .                          | 21        |
| <b>PRAVA I OBVEZE IZBORNIH TIJELA . . . . .</b>                                     | <b>21</b> |
| Državno izorno povjerenstvo . . . . .                                               | 21        |
| Županijsko izorno povjerenstvo . . . . .                                            | 22        |
| Izorno povjerenstvo Grada Zagreba . . . . .                                         | 22        |
| Gradsko i općinsko izorno povjerenstvo . . . . .                                    | 23        |
| Zapisnik o radu izbornog povjerenstva . . . . .                                     | 24        |
| Objave na dan izbora . . . . .                                                      | 24        |
| <b>BIRAČKI ODBORI . . . . .</b>                                                     | <b>25</b> |
| Obveze biračkog odbora prije otvaranja biračkog mjesta . . . . .                    | 25        |
| Obveze biračkog odbora nakon otvaranja biračkog mjesta . . . . .                    | 25        |
| Obveza biračkog odbora prema biračima na biračkom mjestu . . . . .                  | 25        |
| Obveza biračkog odbora prema biračima kojima je biračko mjesto nedostupno . . . . . | 26        |
| Obveze biračkog odbora nakon glasanja . . . . .                                     | 26        |
| Zapisnik o radu biračkog odbora . . . . .                                           | 27        |
| <b>BIRAČKA MJESTA . . . . .</b>                                                     | <b>28</b> |
| Biračko mjesto . . . . .                                                            | 28        |
| Određivanje biračkih mjesta . . . . .                                               | 28        |
| Nadležnost za određivanje biračkih mjesta . . . . .                                 | 28        |
| Rok za određivanje i objavu biračkih mjesta . . . . .                               | 28        |
| Uređivanje biračkih mjesta . . . . .                                                | 29        |
| Glasački listić . . . . .                                                           | 29        |
| Važeći glasački listić . . . . .                                                    | 29        |
| Nevažeći glasački listić . . . . .                                                  | 29        |
| Vrijeme glasanja . . . . .                                                          | 29        |
| <b>DRUGI DIO IZBOR ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA . . . . .</b>             | <b>30</b> |
| Način izbora . . . . .                                                              | 30        |
| Broj članova predstavničkog tijela . . . . .                                        | 30        |
| Nespojivost dužnosti . . . . .                                                      | 30        |
| Mirovanje mandata . . . . .                                                         | 32        |
| Prestanak mandata . . . . .                                                         | 33        |
| Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela . . . . .                                 | 33        |

|                                                                                                           |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>PROVEDBA IZBORA ZA PREDSTAVNIČKA TIJELA</b>                                                            | <b>34</b> |
| Mjesto i način glasovanja                                                                                 | 34        |
| Sadržaj glasačkog listića za izbor članova predstavničkog tijela                                          | 34        |
| Utvrđivanje rezultata izbora članova predstavničkog tijela                                                | 34        |
| Konstituiranje predstavničkog tijela                                                                      | 35        |
| <b>TREĆI DIO IZBORI OPĆINSKIH NAČELNIKA, GRADONAČELNIKA I ŽUPANA TE ZAMJENIKA GRADONAČELNIKA I ŽUPANA</b> | <b>36</b> |
| Nespojivost dužnosti                                                                                      | 36        |
| Stupanje na dužnost                                                                                       | 38        |
| Prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika                       | 38        |
| Način izbora                                                                                              | 39        |
| <b>GLASOVANJE I UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA</b>                                                      | <b>40</b> |
| Mjesto i način glasovanja                                                                                 | 40        |
| Glasački listić                                                                                           | 40        |
| Utvrđivanje rezultata glasovanja                                                                          | 41        |
| <b>ČETVRTI DIO ZASTUPLJENOST NACIONALNIH MANJINA U PREDSTAVNIČKOM I IZVRŠNOM TIJELU JEDINICE</b>          | <b>41</b> |
| Određivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica                         | 41        |
| Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela pripadnika nacionalne manjine                                   | 42        |
| Utvrđivanje zastupljenosti nacionalnih manjina na provedenim izborima                                     | 42        |
| Određivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u izvršnom tijelu                                          | 43        |
| Izbor zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz redova nacionalnih manjina         | 44        |
| Broj potpisa za predlaganje kandidatura                                                                   | 44        |
| Zabrana kandidiranja                                                                                      | 44        |
| Način izbora                                                                                              | 45        |
| Odgovarajuća primjena odredbi ovoga Zakona                                                                | 45        |
| Zastupljenost pripadnika hrvatskog naroda                                                                 | 45        |
| <b>PETI DIO</b>                                                                                           | <b>45</b> |
| <b>Glava I. PROMATRANJE IZBORA</b>                                                                        | <b>45</b> |
| Vrste promatrača                                                                                          | 45        |
| Način određivanja promatrača                                                                              | 46        |
| Podnošenje zahtjeva za promatranje izbora                                                                 | 46        |
| Službene iskaznice promatrača                                                                             | 47        |
| Promatranje rada biračkog odbora                                                                          | 47        |
| Promatranje rada izbornog povjerenstva                                                                    | 47        |
| Ovlasti izbornih tijela prema promatračima                                                                | 47        |
| <b>Glava II. TROŠKOVI ZA PROVOĐENJE IZBORA</b>                                                            | <b>48</b> |
| Troškovi provedbe izbora                                                                                  | 48        |
| <b>Glava III. ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA</b>                                                                  | <b>49</b> |
| Zaštita ustavnosti i zakonitosti                                                                          | 49        |
| Prigovor                                                                                                  | 49        |

|                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| Podnošenje prigovora i nadležnost za odlučivanje . . . . .        | 49        |
| Žalba . . . . .                                                   | 50        |
| <b>Glava IV. PREKRŠAJNE ODREDBE . . . . .</b>                     | <b>50</b> |
| <b>Glava V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE . . . . .</b>            | <b>51</b> |
| <b>Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda . . . . .</b> | <b>53</b> |

**ZAKON O LOKALNIM IZBORIMA****PRVI DIO****ZAJEDNIČKE ODREDBE****OPĆE ODREDBE***Predmet Zakona***Članak 1.**

(1) Ovim se Zakonom uređuju lokalni izbori. Lokalni izbori u smislu ovoga Zakona su izbori članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima se zamjenici biraju sukladno odredbama zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na zamjenika gradonačelnika koji se bira zajedno s gradonačelnikom primjenjuju se i na zamjenika općinskog načelnika koji se bira zajedno s općinskim načelnikom.

(3) Riječi i pojmovi u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira u kojem su rodu navedeni.

**BIRAČKO PRAVO****Članak 2.**

(1) Biračko pravo imaju hrvatski državljani s navršenih 18 godina života (u daljnjem tekstu: birači).

(2) Pravo birati članove predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: jedinice) te birati općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike imaju birači koji imaju prebivalište na području jedinice za čija se tijela izbori provode.

(3) Članove predstavničkih tijela jedinice imaju pravo birati i državljani drugih država članica Europske unije, u skladu s posebnim zakonom.

(4) Biračko pravo se ostvaruje na neposrednim izborima tajnim glasanjem.

**Članak 3.**

(1) Za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran birač koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanja izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izbori provode.

(2) Za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana ima pravo biti biran birač koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se tijelo izbori provode.

(3) Za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran državljanin drugih država članica Europske unije, u skladu s posebnim zakonom.

*Slobode i prava u ostvarivanju biračkog prava***Članak 4.**

- (1) Jamči se sloboda opredjeljenja birača i tajnost njihova glasovanja.
- (2) Birač na istim izborima može glasovati samo jedanput.
- (3) Nitko ne može glasovati u ime druge osobe.
- (4) Nitko ne može zahtijevati izjašnjenje birača o njegovom glasačkom opredjeljenju.
- (5) Birač je slobodan objaviti svoje glasačko opredjeljenje.
- (6) Nitko ne može biti pozvan na odgovornost zbog glasovanja ili zbog toga što nije glasovao.

**RASPISIVANJE I ODRŽAVANJE IZBORA***Raspisivanje izbora***Članak 5.**

Vlada Republike Hrvatske raspisuje izbore za članove predstavničkih tijela jedinica i za općinske načelnike, gradonačelnike i župane te njihove zamjenike.

**Članak 6.**

- (1) Odlukom Vlade Republike Hrvatske kojom se raspisuju izbori određuje se dan njihove provedbe.
- (2) Od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 30 niti više od 60 dana.
- (3) U slučaju nastupanja posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje trenutačno ugrožava pravni poredak, život, zdravlje ili sigurnost stanovništva te imovinu veće vrijednosti, Vlada Republike Hrvatske može odgoditi raspisivanje prijevremenih izbora, odnosno staviti izvan snage odluku kojom su raspisani prijevremeni izbori do prestanka posebnih okolnosti.
- (4) Odluka o raspisivanju izbora i odluka o stavljanju izvan snage odluke o raspisivanju prijevremenih izbora dostavljaju se Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izbornom povjerenstvo) istog dana kada su donesene.

*Održavanje izbora***Članak 7.**

- (1) Redovni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica te izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike održavaju se istodobno, treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine.
- (2) Prijevremeni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica kojima je mandat prestao zbog raspuštanja, održavaju se u roku od 90 dana od dana raspuštanja predstavničkog tijela.
- (3) Prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana raspisuju su u slučajevima kada je to propisano zakonom koji uređuje sustav lokalne i

područne (regionalne) samouprave, a održavaju se u roku od 90 dana od dana prestanka mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

(4) Prijevremeni izbori za članove predstavničkog tijela i za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u slučaju istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana održavaju se istodobno, u roku od 90 dana od istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

(5) Prijevremeni izbori za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz redova pripadnika nacionalnih manjina održavaju se u roku od 90 dana od dana prestanka mandata zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda nacionalnih manjina.

(6) Iznimno od rokova propisanih stavcima 2., 3., 4. i 5. ovoga članka, u slučaju nastupanja posebnih okolnosti iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona prijevremeni izbori održat će se nakon prestanka posebnih okolnosti, a najkasnije u roku od 90 dana od dana prestanka tih okolnosti.

(7) Ako bi se prijevremeni izbori iz stavaka 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka trebali održati u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja, u toj se jedinici prijevremeni izbori neće održati.

(8) Ako prestane mandat samo zamjeniku gradonačelnika, odnosno župana izabranom zajedno s gradonačelnikom, odnosno županom, prijevremeni izbori neće se održati.

#### *Mandat*

#### **Članak 8.**

(1) Mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabраниh na redovnim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora, odnosno do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkih tijela, sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

(2) Mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabраниh na prijevremenim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do isteka tekućeg mandata predstavničkih tijela izabраниh na redovnim izborima.

(3) Mandat općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika izabраниh na redovnim ili na prijevremenim izborima počinje prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora i traje do prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, mandat općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana koje je Vlada Republike Hrvatske razriješila traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o razrješenju, odnosno istovremenom raspuštanju predstavničkog tijela i razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

## KANDIDIRANJE

### Članak 9.

- (1) Kandidiranje je postupak predlaganja kandidacijskih lista i kandidata od strane ovlaštenih predlagatelja.
- (2) Ovlašteni predlagatelji kandidacijskih lista i kandidata su političke stranke i birači.
- (3) Predlagatelji kandidacijskih lista dužni su poštivati načelo ravnopravnosti spolova, sukladno posebnom zakonu.

### *Prikupljanje potpisa*

### Članak 10.

- (1) Kada birači predlažu kandidacijske liste i kandidate, predlaganje je uvjetovano prikupljenim potpisima birača, sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (2) Potpise birača za predlaganje kandidata za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika dužne su prikupiti i političke stranke.
- (3) Potpisi birača prikupljaju se na propisanom obrascu čiji sadržaj i oblik propisuje Državno izborno povjerenstvo.
- (4) U obrazac za prikupljanje potpisa birača unose se sljedeći podaci:
  - ime, prezime, nacionalnost, prebivalište, datum rođenja, osobni identifikacijski broj (OIB) i spol predloženih kandidata,
  - ime, prezime, prebivalište birača, broj važeće osobne iskaznice birača i mjesto izdavanja te potpis birača.
- (5) Uz podatke iz stavka 4. podstavka 1. ovog članka za kandidate za članove predstavničkih tijela jedinica i kandidate za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, unosi se i podatak o nacionalnosti.

### *Broj potpisa potreban za kandidiranje članova predstavničkih tijela*

### Članak 11.

- (1) Kada birači kao ovlašteni predlagatelji predlažu kandidacijsku listu grupe birača, za pravovaljanost prijedloga kandidacijske liste za izbor članova predstavničkih tijela dužni su prikupiti najmanje:
  - 25 potpisa birača u jedinicama do 350 stanovnika,
  - 35 potpisa birača u jedinicama s više od 350, do 500 stanovnika
  - 50 potpisa birača u jedinicama s više od 500, do 1.000 stanovnika,
  - 70 potpisa birača u jedinicama s više od 1.000, do 2.500 stanovnika,
  - 110 potpisa birača u jedinicama s više od 2.500, do 5.000 stanovnika,
  - 180 potpisa birača u jedinicama s više od 5.000, do 10.000 stanovnika,
  - 250 potpisa birača u jedinicama s više od 10.000, do 20.000 stanovnika,
  - 400 potpisa birača u jedinicama s više od 20.000, do 35.000 stanovnika,
  - 600 potpisa birača u jedinicama s više od 35.000, do 60.000 stanovnika,
  - 800 potpisa birača u jedinicama s više od 60.000, do 100.000 stanovnika,

- 1.000 potpisa birača u jedinicama s više od 100.000, do 200.000 stanovnika,
- 1.400 potpisa birača u jedinicama s više od 200.000, do 300.000 stanovnika,
- 1.800 potpisa birača u jedinicama s više od 300.000, do 500.000 stanovnika,
- 2.500 potpisa birača u jedinicama s više od 500.000 stanovnika.

(2) Podatke o potrebnom broju potpisa birača objavit će Državno izborno povjerenstvo na svojim internetskim stranicama, a na temelju prethodno dostavljenih podataka od strane tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

*Broj potpisa potreban za kandidaturu općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana*

### **Članak 12.**

(1) Za pravovaljanost stranačkih kandidatura te kandidatura prijedloga grupe birača za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana potrebno je prikupiti najmanje:

- 35 potpisa birača u jedinicama do 350 stanovnika,
- 50 potpisa birača u jedinicama s više od 350, do 500 stanovnika,
- 80 potpisa birača u jedinicama s više od 500, do 1.000 stanovnika,
- 100 potpisa birača u jedinicama s više od 1.000, do 2.500 stanovnika,
- 150 potpisa birača u jedinicama s više od 2.500, do 5.000 stanovnika,
- 250 potpisa birača u jedinicama s više od 5.000, do 10.000 stanovnika,
- 450 potpisa birača u jedinicama s više od 10.000, do 20.000 stanovnika,
- 600 potpisa birača u jedinicama s više od 20.000, do 35.000 stanovnika,
- 900 potpisa birača u jedinicama s više od 35.000, do 60.000 stanovnika,
- 1.200 potpisa birača u jedinicama s više od 60.000, do 100.000 stanovnika,
- 1.500 potpisa birača u jedinicama s više od 100.000, do 200.000 stanovnika,
- 2.500 potpisa birača u jedinicama s više od 200.000, do 300.000 stanovnika,
- 3.200 potpisa birača u jedinicama s više od 300.000, do 500.000 stanovnika,
- 5.000 potpisa birača u jedinicama s više od 500.000 stanovnika.

(2) Podatke o potrebnom broju potpisa birača objavit će Državno izborno povjerenstvo na svojim internetskim stranicama, a na temelju prethodno dostavljenih podataka od strane tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

*Zabrana kandidiranja***Članak 13.**

(1) Birači koji su policijski službenici, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama Republike Hrvatske ne smiju se kandidirati za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika.

(2) Birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihova zamjenika kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom presudom osuđene za kazneno djelo na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.

(3) Zabrana kandidiranja iz stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na osobe koje su pravomoćnom sudskom presudom osuđene za kaznena djela počinjena iz nehaja na kaznu zatvora ako im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.

*Zabrana višestrukog kandidiranja***Članak 14.**

(1) Nitko se ne može istovremeno kandidirati za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i za župana.

(2) Odredba stavka 1. ovog članka primjenjuje se i na zamjenike općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

(3) U slučaju istovremene kandidature iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, županijsko izborno povjerenstvo pozvat će kandidata da se u roku od 24 sata izjasni o tome koju kandidaturu prihvaća, a ukoliko se ne izjasni rješenjem će poništiti kandidaturu za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, tj. njihovog zamjenika.

*Predlaganje kandidacijskih lista i kandidata političkih stranaka***Članak 15.**

(1) Pravo predlaganja kandidacijskih lista i kandidata imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.

(2) Kandidacijske liste i kandidate može predložiti jedna politička stranka te dvije ili više političkih stranaka.

(3) Političke stranke samostalno utvrđuju redoslijed kandidata na kandidacijskim listama i kandidate, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim odlukama donesenim na temelju statuta.

(4) Političke stranke određuju na temelju odredbi svojih statuta ovlaštenog podnositelja kandidacijske liste i kandidature.

*Predlaganje kandidacijskih lista i kandidata birača***Članak 16.**

(1) Birači mogu predlagati kandidacijske liste i kandidate.

(2) Kada birači predlažu kandidacijske liste i kandidate, podnositelji kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidature kandidata grupe birača, su prva tri po redu potpisnika kandidacijske liste, odnosno kandidature.

(3) Kandidat ujedno može biti i podnositelj/potpisnik svoje kandidacijske liste birača, odnosno kandidature.

*Očitovanja uz kandidacijske liste i kandidature*

**Članak 17.**

(1) Uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja se očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjere-no kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog i potvrda o podacima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa, sukladno članku 13. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za člana predstavničkog tijela navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja.

(3) Na očitovanju o prihvaćanju kandidature za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika navodi se i izjava kandidata o nepostojanju zabrane kandidiranja.

(4) Za davanje netočnih podataka na očitovanju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, kao i za davanje očitovanja o prihvaćanju kandidature uz više kandidacijskih lista za isto tijelo, odgovoran je kandidat.

*Sadržaj kandidacijske liste za članove predstavničkih tijela jedinica*

**Članak 18.**

(1) U prijedlogu kandidacijske liste obvezatno se navodi naziv kandidacijske liste i nositelj liste, a kandidati moraju biti na listi poredani od rednog broja 1 zaključno do rednog broja koliko ih se bira.

(2) Ako predlagatelj predloži više kandidata od utvrđenog broja članova predstavničkog tijela koji se bira na izborima, smatra se da su pravovaljano predloženi samo kandidati zaključno do broja koji se biraju u to predstavničko tijelo.

(3) Ako predlagatelj predloži manje kandidata od utvrđenog broja članova predstavničkog tijela koji se bira na izborima, kandidacijska lista nije pravovaljana.

(4) Naziv kandidacijske liste jest puni naziv političke stranke, dviju ili više političkih stranaka koja je, odnosno koje su predložile kandidacijsku listu. Ako su političke stranke registrirale skraćeni naziv stranke, odnosno stranaka, u nazivu će se koristiti i kratice.

(5) Ako su kandidacijsku listu predložili birači njezin naziv je »kandidacijska lista grupe birača«.

(6) Nositelj kandidacijske liste prvi je predloženi kandidat na listi.

(7) Za svakog od kandidata u prijedlogu kandidacijske liste obvezatno se navodi ime i prezime kandidata, nacionalnost, prebivalište, datum rođenja, osobni identifikacijski broj (OIB) i spol.

*Sadržaj kandidature za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana*

**Članak 19.**

- (1) U kandidaturi za općinskog načelnika i gradonačelnika koji nema zamjenika koji se bira zajedno s njim, navode se ime i prezime kandidata za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, prebivalište, datum rođenja, osobni identifikacijski broj (OIB) i spol.
- (2) U kandidaturi za gradonačelnika koji ima zamjenika koji se bira zajedno s njim i župana navode se ime i prezime kandidata za gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika, prebivalište, datum rođenja, osobni identifikacijski broj (OIB) i spol.
- (3) U kandidaturi za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, osim podataka iz stavka 1. ovog članka navodi se i nacionalnost.
- (4) U kandidaturi se navodi naziv političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koja je, odnosno koje su kandidate predložile. Uz kandidaturu kandidata koje predlažu birači navodi se »kandidati grupe birača«.

*Način podnošenja kandidacijskih lista i kandidatura*

**Članak 20.**

- (1) Kandidacijske liste i kandidature se podnose na obrascima čiji sadržaj i oblik propisuje Državno izborno povjerenstvo obvezatnim uputama.
- (2) Prijedlozi kandidacijskih lista i kandidatura, sastavljeni u skladu s uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, dostavljaju se nadležnom izbornom povjerenstvu.
- (3) Uz prijedloge kandidacijskih lista i kandidatura podnositelji su dužni dostaviti podatke o broju posebnog računa za financiranje izborne promidžbe, datumu otvaranja posebnog računa i naziv banke kod koje je račun otvoren.

*Rok za kandidiranje*

**Članak 21.**

- (1) Kandidacijske liste i kandidature moraju prispjeti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.
- (2) Nadležno izorno povjerenstvo pri zaprimanju kandidacijskih lista i kandidatura provjerit će jesu li one podnesene sukladno odredbama ovoga Zakona i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva.
- (3) Ako nadležno izorno povjerenstvo ocijeni da kandidacijska lista ili kandidatura nije podnesena u skladu s odredbama ovoga Zakona, pozvat će podnositelja da u roku od 48 sati, a najkasnije do isteka roka za kandidiranje, ukloni uočene nedostatke.
- (4) Nadležno izorno povjerenstvo može podnositelju kandidacijske liste i kandidature odrediti i kraći rok za uklanjanje nedostataka ako rok za kandidiranje istječe za manje od 48 sati.

*Utvrđivanje pravovaljanosti i prihvaćanje kandidacijskih lista i kandidatura***Članak 22.**

- (1) Nadležno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost predloženih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura, u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Pravovaljane kandidacijske liste, odnosno kandidature nadležno izborno povjerenstvo će prihvatiti, a nepravodobne i nepravovaljane kandidacijske liste, odnosno kandidature rješenjem će odbaciti, odnosno odbiti.
- (3) Pri utvrđivanju pravovaljanih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura nadležno izborno povjerenstvo postupit će u korist zaštite postupka kandidiranja, odnosno prava predlaganja kandidacijskih lista i kandidatura.

*Zbirna lista***Članak 23.**

- (1) Zbirna lista je lista u koju se unose podaci o svim pravovaljanim kandidacijskim listama, odnosno kandidaturama.
- (2) Zbirnu listu sastavlja nadležno izborno povjerenstvo nakon što utvrdi pravovaljanost svih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura.

*Sadržaj zbirne liste kandidacijskih lista***Članak 24.**

- (1) Zbirna lista sadrži naziv svake kandidacijske liste te ime i prezime nositelja svake liste.
- (2) Kandidacijske liste unose se na zbirnu listu prema abecednom redu punog naziva političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koja je, odnosno koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno prema abecednom redu prezimena nositelja kandidacijske liste grupe birača. Ako je više političkih stranaka predložilo zajedničku kandidacijsku listu, ona će se unijeti na zbirnu listu prema nazivu prve po redu političke stranke u prijedlogu.

*Sadržaj zbirne liste kandidatura***Članak 25.**

- (1) Zbirna lista kandidatura sadrži ime i prezime svih kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i zamjenike gradonačelnika i župana.
- (2) Uz ime i prezime kandidata obvezno se navodi naziv političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka, koja je, odnosno koje su, kandidata predložile. Ako su kandidati predloženi od birača, obvezatno se uz njihovo ime i prezime navodi »kandidati grupe birača«.
- (3) Kandidature se unose na zbirnu listu prema abecednom redu prezimena kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.
- (4) Na zbirnu listu kandidatura iza imena i prezimena kandidata za gradonačelnika, odnosno župana navodi se ime i prezime kandidata za njihovog zamjenika.

*Objava kandidacijskih lista i kandidatura***Članak 26.**

(1) Nadležna izborna povjerenstva, u roku od 48 sati od isteka roka za kandidiranje objavljuju u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja i tisku, na oglasnoj ploči i internetskim stranicama jedinice:

- sve pravovaljano predložene kandidacijske liste i zbirnu listu za izbor članova predstavničkog tijela jedinice,
- zbirnu listu pravovaljano predloženih kandidatura za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te zamjenika gradonačelnika i župana.

(2) Kandidacijske liste i kandidature iz stavka 1. ovoga članka, nadležna izborna povjerenstva dostavit će Državnom izbornom povjerenstvu radi objave cjelovite informacije o svim kandidacijskim listama i kandidaturama. Objava cjelovite informacije ne predstavlja izbornu radnju u smislu zaštite izbornog prava.

*Odustanak od prihvaćene kandidacijske liste***Članak 27.**

(1) Političke stranke koje su predložile prihvaćene kandidacijske liste, mogu na način predviđen njihovim statutom ili posebnom odlukom donesenom na temelju statuta odustati od te liste najkasnije 48 sati nakon što je kao prihvaćena bila objavljena od nadležnog izbornog povjerenstva. Za »kandidacijsku listu grupe birača« odluku o odustajanju donosi nositelj liste.

(2) Pisana odluka o odustanku mora prispjeti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odustanak jednog ili više kandidata s kandidacijske liste nije dopušten nakon isteka roka za kandidiranje te se odustanak nekog od kandidata neće uvažiti i takva će kandidacijska lista ostati pravovaljanom s imenima svih objavljenih kandidata.

(4) U slučaju odustanka jednog ili više kandidata s kandidacijske liste prije isteka roka za kandidiranje, nadležno izborna povjerenstvo će na odgovarajući način primijeniti odredbu članka 21. stavka 3. ovoga Zakona.

*Postupak u slučaju prihvaćanja kandidature na više kandidacijskih lista za isto predstavničko tijelo***Članak 28.**

(1) Ako je neki od kandidata dao očitovanje o prihvaćanju kandidature na više kandidacijskih lista za izbor istog predstavničkog tijela, nadležno izborna povjerenstvo pozvat će tog kandidata da se najkasnije u roku od 48 sati od isteka roka za kandidiranje očituje pri kojoj kandidaturi ostaje.

(2) Nadležno izborna povjerenstvo pozvat će predlagatelja liste s koje je kandidat iz stavka 1. ovog članka odustao da listu dopuni drugim kandidatom u roku od 24 sata.

(3) Ako predlagatelj iz stavka 2. ovog članka ne dopuni listu, nadležno izborna povjerenstvo postupit će u skladu s odredbom članka 22. ovog Zakona.

*Postupak u slučaju smrti kandidata s kandidacijske liste***Članak 29.**

- (1) Ako neki od kandidata na kandidacijskoj listi umre u vremenu od dana objave kandidacijske liste, politička stranka, odnosno dvije ili više političkih stranaka koje su predložile kandidata i podnosiitelji kandidacijske liste grupe birača, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, bez prikupljanja potpisa u postupku kandidiranja propisanih ovim Zakonom, sve do 10 dana prije dana održavanja izbora.
- (2) Kandidat koji je umro brisat će se s kandidacijske liste, a kandidat kojim je dopunjena kandidacijska lista stavlja se na posljednje mjesto na listi. Redoslijed ostalih kandidata na listi navedenih iza kandidata koji je umro pomiče se za jedno mjesto prema gore.
- (3) Ako je kandidat koji je umro nositelj liste, lista će se dopuniti na način utvrđen stavkom 2. ovoga članka, a nositelj liste postat će drugi po redu kandidat naveden na kandidacijskoj listi.
- (4) Kandidacijska lista dopunjena novim kandidatom sukladno stavcima 2. i 3. ovoga članka objavljuje se na oglasnoj ploči i internetskim stranicama jedinice u roku od 24 sata od izvršene dopune kandidacijske liste.
- (5) Ako neki od kandidata na kandidacijskoj listi umre u vremenu kraćem od 10 dana prije dana održavanja izbora, kandidacijska lista smatrat će se pravovaljanim.

*Odustanak od prihvaćene kandidature***Članak 30.**

- (1) Politička stranka, odnosno dvije ili više političkih stranaka koja je, odnosno koje su predložile prihvaćenu kandidaturu za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihove zamjenike, može na način predviđen statutom stranke ili posebnom odlukom donesenom na temelju statuta, odustati od kandidature najkasnije 48 sati nakon što je kao prihvaćena bila objavljena od nadležnog izbornog povjerenstva.
- (2) Kandidat kojeg je predložila politička stranka može u roku iz stavka 1. ovoga članka odustati od kandidature uz pisanu suglasnost političke stranke.
- (3) Za prihvaćenu kandidaturu kandidata grupe birača odluku o odustajanju donosi kandidat pisanim očitovanjem ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva.
- (4) Pisana odluka o odustanku od prihvaćene kandidature mora prispjeti u nadležno izborno povjerenstvo u roku iz stavka 1. ovoga članka.

*Zamjena predloženog kandidata radi smrti***Članak 31.**

- (1) Ako neki od kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, odnosno njihovog zamjenika, umre u vremenu od dana objave prihvaćene kandidature, politička stranka, odnosno dvije ili više političkih stranaka koje su predložile kandidata i podnosiitelji kandidature za kandidata grupe birača, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, bez prikupljanja potpisa u postupku

kandidiranja propisanim ovim Zakonom, sve do 10 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Pravovaljana predložena nova kandidatura objavljuje se na oglasnoj ploči i internetskim stranicama jedinice u roku od 24 sata od izvršene zamjene kandidata.

(3) Ako neki od kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, odnosno njihovog zamjenika umre u vremenu kraćem od 10 dana prije dana održavanja izbora, zamjena kandidata obaviti će se po postupku propisanom stavcima 1. i 2. ovoga članka, a nadležno izborno povjerenstvo odredit će pomicanje održavanja izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika te istovremeno pomicanje održavanja izbora za članove predstavničkog tijela te jedinice za 14 dana.

## **IZBORNA PROMIDŽBA**

### *Sadržaj izborne promidžbe*

#### **Članak 32.**

Izborna promidžba je skup radnji koje poduzimaju sudionici izborne promidžbe u svrhu javnog predstavljanja i obrazlaganja svojih izbornih programa biračima.

### *Sudionici izborne promidžbe*

#### **Članak 33.**

(1) Sudionici izborne promidžbe su kandidati, nositelji kandidacijskih lista grupe birača, političke stranke, odnosno dvije ili više političkih stranaka, naznačeni na objavljenoj listi kandidata i zbirnoj listi (u daljnjem tekstu: sudionici).

(2) Svi sudionici izborne promidžbe imaju pravo na izbornu promidžbu pod jednakim uvjetima.

### *Troškovi izborne promidžbe*

#### **Članak 34.**

Troškovi izborne promidžbe i prava na naknadu uređuju se posebnim zakonom.

### *Trajanje izborne promidžbe*

#### **Članak 35.**

(1) Izborna promidžba počinje danom objave zbirnih lista, a prestaje 24 sata prije dana održavanja izbora.

(2) Izborna promidžba za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika u drugom krugu izbora, odnosno u trećem krugu izbora, počinje sljedećeg dana od dana proglašenja rezultata prethodnog kruga izbora, a prestaje 24 sata prije dana novog kruga izbora.

(3) Izborna šutnja počinje protekom izborne promidžbe, a završava na dan održavanja izbora u devetnaest sati. Za vrijeme izborne šutnje zabranjuje se javno predstavljanje i obrazlaganje izbornih programa sudionika biračima, nagovaranje birača da glasuju za određenu kandidacijsku listu ili kandidata, objavljivanje

procjena izbornih rezultata kao i objavljivanje prethodnih, neslužbenih rezultata izbora, izjava i intervju s sudionika izborne promidžbe te navođenje njihovih izjava ili pisanih djela.

*Zaštita osobnih podataka u izornoj promidžbi*

**Članak 36.**

Na sudionike izborne promidžbe na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

*Način vođenja izborne promidžbe*

**Članak 37.**

Izbornu promidžbu sudionici vode slobodno, otvoreno, javno i argumentirano, a suprotstavljanje i sučeljavanje treba biti obrazloženo i utemeljeno na činjenicama.

*Obveze lokalnih medija u izornoj promidžbi*

**Članak 38.**

(1) Sudionici izborne promidžbe imaju jednake uvjete predizbornog nadmetanja i u tu svrhu imaju ravnopravan položaj u predstavljanju u svim lokalnim medijima.

(2) Lokalni mediji u svojim emisijama ili člancima u tiskovinama, a koji nisu vezani uz predstavljanje izbornih programa, ne smiju koristiti sadržaje koji bi se mogli tumačiti kao izborna promidžba.

(3) Elektronički mediji dužni su poštivati načelo jednakog pristupa plaćenju političkoj promidžbi sudionika izborne promidžbe te objektivno, nepristrano i uravnoteženo informiranje o izornoj promidžbi.

## **TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA**

*Vrste izbornih tijela*

**Članak 39.**

(1) Tijela za provedbu izbora su Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske, Izorno povjerenstvo Grada Zagreba, županijska, gradska i općinska izborna povjerenstva te birački odbori.

(2) Ista izborna tijela provode redovne i prijevremene izbore.

(3) Gradska i općinska izborna povjerenstva mogu se imenovati u istom stalnom sastavu za provedbu izbora u više gradova i općina, na prijedlog Državnog izbornog povjerenstva.

*Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske*

**Članak 40.**

Državno izborno povjerenstvo je stalno i neovisno tijelo čiji se sastav i način izbora uređuje posebnim zakonom.

*Sastav izbornih povjerenstava***Članak 41.**

- (1) Izorno povjerenstvo Grada Zagreba, županijska, gradska i općinska izborna povjerenstva imaju stalni i prošireni sastav.
- (2) Stalni sastav izbornog povjerenstva čine predsjednik, potpredsjednik i četiri člana (u daljnjem tekstu: članovi stalnog sastava).
- (3) Najmanje jedna trećina članova stalnog sastava izbornog povjerenstva mijenja se na svakim sljedećim izborima.
- (4) Prošireni sastav izbornog povjerenstva čine tri predstavnika većinske političke stranke, odnosno političkih stranaka i tri dogovorno predložena predstavnika oporbenih političkih stranaka, a određuju se u roku od 8 dana od stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.
- (5) Odnos ukupnog broja članova proširenog sastava unutar grupacije stranaka određuje se sukladno omjeru u kojem pojedina stranka sudjeluje u općinskom, odnosno gradskom vijeću, županijskoj skupštini, odnosno Gradskoj skupštini Grada Zagreba.
- (6) Kod istovremenog održavanja izbora za predstavničko tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave, dva od tri člana proširenog sastava predstavljat će političke grupacije iz predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a jedan od tri člana proširenog sastava predstavljat će političke grupacije iz predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave. U skladu s tom podjelom ostala tri člana predstavljat će oporbene političke grupacije.
- (7) Ako se pojedine grupacije ne mogu dogovoriti o rasporedu svojih predstavnika u izborna povjerenstva, njihov raspored odredit će nadležno izorno povjerenstvo ždrijećom na način da će predstavnike stranaka tako rasporediti da pojedina stranka bude zastupljena u najvećem mogućem broju povjerenstava s obzirom na ukupni broj svojih predstavnika.
- (8) Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti sa svim ovlastima predsjednika, a svi članovi izbornog povjerenstva imaju jednaka prava i dužnosti.
- (9) Predsjednik, potpredsjednik i članovi županijskih izbornih povjerenstava i Izbornog povjerenstva Grada Zagreba te predsjednik i potpredsjednik općinskih i gradskih izbornih povjerenstava moraju biti magistri pravne struke.
- (10) Predsjednik, potpredsjednik i članovi stalnog sastava izbornih povjerenstava ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke, niti kandidati na izborima koje provode. Članovi proširenog sastava izbornih povjerenstava ne smiju biti kandidati na izborima koje provode.

*Sastav biračkih odbora***Članak 42.**

- (1) Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i osam članova.

(2) Četiri člana biračkog odbora određuje većinska politička stranka, odnosno političke stranke, a četiri člana oporbena politička stranka, odnosno političke stranke, sukladno stranačkom sastavu predstavničkog tijela pojedine jedinice.

(3) Odnos ukupnog broja članova biračkih odbora unutar grupacije stranaka određuje se sukladno omjeru u kojem pojedina stranka sudjeluje u gradskom, odnosno općinskom vijeću, odnosno županijskoj skupštini.

(4) Kod istovremenog održavanja izbora za predstavničko tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave, dva od četiri člana predstavljat će većinske političke stranke, odnosno političke grupacije iz predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a preostala dva od četiri člana predstavljat će većinske političke stranke, odnosno političke grupacije iz predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave. Preostala četiri člana predstavljat će oporbene političke stranke iz predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu s tom podjelom.

(5) Ako se pojedine grupacije ne mogu dogovoriti o rasporedu svojih predstavnika u biračke odbore, njihov raspored odredit će nadležno izborno povjerenstvo ždrijebom na način da će predstavnike stranaka tako rasporediti da pojedina stranka bude zastupljena u najvećem mogućem broju biračkih odbora s obzirom na ukupni broj svojih predstavnika.

(6) Političke stranke dužne su odrediti članove biračkih odbora i dostaviti njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima najkasnije 12 dana prije održavanja izbora. Ne odrede li ih, odnosno ako prijedlozi ne prispiju nadležnim izbornim povjerenstvima u zadanom roku, nadležna izborna povjerenstva samostalno će odrediti članove biračkih odbora.

(7) Svi članovi biračkog odbora imaju ista prava i dužnosti.

(8) Predsjednik, potpredsjednik i članovi biračkog odbora ne smiju biti kandidati na izborima koje provode, a predsjednik i potpredsjednik biračkog odbora ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke.

#### *Nadležnost za imenovanje izbornih tijela*

##### **Članak 43.**

(1) Državno izborno povjerenstvo imenuje županijska izborna povjerenstva i Izorno povjerenstvo Grada Zagreba.

(2) Županijska izborna povjerenstva imenuju gradska i općinska izborna povjerenstva na svom području.

(3) Izorno povjerenstvo Grada Zagreba te gradska i općinska izborna povjerenstva imenuju i raspuštaju biračke odbore na svom području.

#### *Rok za imenovanje izbornih tijela*

##### **Članak 44.**

(1) Izborna povjerenstva moraju se imenovati odmah po stupanju na snagu odluke o raspisivanju izbora.

(2) Birački odbori imenuju se najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora.

*Donošenje odluka izbornih tijela***Članak 45.**

Sva tijela za provedbu izbora donose odluke većinom glasova svih članova.

*Naknada za rad članova izbornih tijela***Članak 46.**

- (1) Članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad.
- (2) Mjerila za određivanje naknade ovisno o vrsti i složenosti izbornog postupka utvrđuje Državno izborno povjerenstvo, na način da su vidljivi kriteriji vrednovanja rada te vrsta i složenost pojedinih izbornih postupaka.
- (3) Vlada Republike Hrvatske određuje visinu naknade za predsjednike, potpredsjednike i članove izbornih povjerenstava i biračkih odbora.

*Suradnja i pomoć drugih tijela u provedbi izbora***Članak 47.**

- (1) Tijela državne uprave i tijela jedinica dužna su surađivati s izbornim povjerenstvima te im na njihov zahtjev dati podatke potrebne za provedbu izbora, sukladno zakonu.
- (2) Obavljanje administrativnih i stručnih poslova te tehničke uvjete za djelovanje izbornih povjerenstava osiguravaju jedinice u kojima su sjedišta tih izbornih povjerenstava.
- (3) Prostor za provedbu izbora dužne su bez naknade osigurati jedinice i javne ustanove.

**PRAVA I OBVEZE IZBORNIH TIJELA***Državno izborno povjerenstvo***Članak 48.**

Državno izborno povjerenstvo:

1. brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora,
2. nadzire rad županijskih, gradskih i općinskih povjerenstava te Izbornog povjerenstva Grada Zagreba,
3. propisuje i objavljuje obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora,
4. propisuje obrasce u postupku pripreme i provedbe izbora,
5. nadzire financiranje izborne promidžbe sukladno posebnom zakonu,
6. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i drugim posebnim zakonom.

**Članak 49.**

Svi potrebni obrasci u postupku pripreme i provedbe svih izbora tiskaju se u tiskari ovlaštenoj za tiskanje službenog lista Republike Hrvatske.

**Članak 50.**

Obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora objavljuju se u »Narodnim novinama«

*Županijsko izborno povjerenstvo***Članak 51.**

Županijsko izborno povjerenstvo:

1. brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove županijske skupštine i izbora župana i njegova zamjenika,
2. nadzire rad općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,
3. ovjerava očitovanja kandidata o prihvatanju kandidature za članove županijske skupštine i župana,
4. na temelju pravovaljanih prijedloga objavljuje kandidacijske liste, sastavlja i objavljuje zbirnu listu svih kandidacijskih lista za izbor članova županijske skupštine te objavljuje zbirnu listu kandidatura za župana i njegova zamjenika,
5. nadzire pravilnost izborne promidžbe izbora za članove županijske skupštine i župana i njegova zamjenika, u skladu s ovim Zakonom,
6. objavljuje rezultate izbora za članove županijske skupštine i župana i njihovih zamjenika,
7. utvrđuje je li osigurana odgovarajuća zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u predstavničkom i izvršnom tijelu županije,
8. objavljuje rezultate izbora po biračkim mjestima općina i gradova na svojem području na internetskim stranicama županije za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika, općinskih i gradskih vijeća te županijskih skupština,
9. određuje članove stručnog tima za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova, kao i visinu naknade članova stručnog tima prema kriterijima vrednovanja rada,
10. obavlja poslove vezane uz financiranje izborne promidžbe propisane posebnim zakonom i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva,
11. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

*Izorno povjerenstvo Grada Zagreba***Članak 52.**

Izorno povjerenstvo Grada Zagreba:

1. izravno brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove Gradske skupštine Grada Zagreba i izbora za gradonačelnika Grada Zagreba i njegova zamjenika,
2. obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,
3. ovjerava očitovanja kandidata o prihvatanju kandidature za članove Gradske skupštine Grada Zagreba i kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba i njegova zamjenika,

4. na temelju pravovaljanog prijedloga objavljuje kandidacijske liste, sastavlja i objavljuje zbirnu listu svih kandidacijskih lista za izbor članova Gradske skupštine Grada Zagreba te objavljuje zbirnu listu kandidatura za izbor gradonačelnika Grada Zagreba i njegova zamjenika,
5. određuje biračka mjesta na svom području,
6. nadzire rad biračkih odbora na biračkim mjestima,
7. nadzire pravilnost izborne promidžbe za izbor članova Gradske skupštine Grada Zagreba i gradonačelnika Grada Zagreba u skladu s ovim Zakonom,
8. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području,
9. objavljuje rezultate izbora za članove Gradske skupštine Grada Zagreba te za gradonačelnika Grada Zagreba i njegova zamjenika,
10. utvrđuje je li osigurana odgovarajuća zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu i izvršnom tijelu Grada Zagreba,
11. objavljuje rezultate izbora po biračkim mjestima na svojem području na internetskim stranicama Grada Zagreba,
12. određuje članove stručnog tima za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova, kao i visinu naknade članova stručnog tima prema kriterijima vrednovanja rada,
13. obavlja poslove vezane uz financiranje izborne promidžbe propisane posebnim zakonom i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva,
14. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

*Gradsko i općinsko izorno povjerenstvo*

**Članak 53.**

Gradsko izorno povjerenstvo i općinsko izorno povjerenstvo:

1. izravno brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća, kao i za izbor općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,
2. obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,
3. ovjerava očitovanja kandidata o prihvatanju kandidature za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća i kandidata za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,
4. na temelju pravovaljanih prijedloga objavljuje kandidacijske liste, sastavlja i objavljuje zbirnu listu svih kandidacijskih lista za izbor članova općinskog, odnosno gradskog vijeća te objavljuje zbirnu listu kandidatura za izbor općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,
5. određuje biračka mjesta na svom području,
6. nadzire rad biračkih odbora na biračkim mjestima,
7. nadzire pravilnost izborne promidžbe za općinske, odnosno gradske izbore u skladu s ovim Zakonom,
8. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja za članove županijske skupštine i župana i zamjenika župana na biračkim mjestima na svom području i dostav-

lja ih županijskom izbornom povjerenstvu zajedno sa zapisnikom o svom radu, u roku od 24 sata od zatvaranja biračkih mjesta,

9. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na svom području za izbor članova općinskog, odnosno gradskog vijeća te općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,

10. objavljuje rezultate izbora za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća, te za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,

11. utvrđuje je li osigurana odgovarajuća zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom i izvršnom tijelu grada, odnosno općine,

12. prikuplja rezultate izbora po biračkim mjestima na svojem području i dostavlja ih županijskom izbornom povjerenstvu radi objave na internetskim stranicama županije,

13. određuje članove stručnog tima za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova, kao i visinu naknade članova stručnog tima prema kriterijima vrednovanja rada,

14. obavlja poslove vezane uz financiranje izborne promidžbe propisane posebnim zakonom i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva,

15. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

#### *Zapisnik o radu izbornog povjerenstva*

##### **Članak 54.**

(1) Izorno povjerenstvo o svom radu vodi zapisnik u koji će, ovisno o vrsti izbora ubilježiti sljedeće podatke sa svog područja:

- broj birača upisanih u izvacima iz popisa birača i priloženim potvrdama za glasovanje,
- broj birača koji su glasovali,
- broj nevažećih glasačkih listića,
- broj glasova koje je dobio pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista.

(2) Sadržaj i oblik zapisnika o radu izbornog povjerenstva, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

(3) Svaki član izbornog povjerenstva može dati primjedbe na zapisnik. Zapisnik potpisuju svi članovi izbornog povjerenstva. Ako član izbornog povjerenstva odbije potpisati zapisnik, o tome će se u zapisniku sastaviti službena bilješka u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član izbornog povjerenstva navede.

#### *Objave na dan izbora*

##### **Članak 55.**

Tijekom trajanja glasovanja nadležna izborna povjerenstva mogu objavljivati privremene podatke o broju birača izašlih na izbore.

**Članak 56.**

Nakon zatvaranja birališta nadležna izborna povjerenstva mogu objavljivati privremene i neslužbene rezultate izbora prema svome nahodjenju.

**BIRAČKI ODBORI**

*Obveze biračkog odbora prije otvaranja biračkog mjesta*

**Članak 57.**

- (1) Birački odbor u pravilu uređuje prostorije biračkog mjesta dan prije izbora, a najkasnije jedan sat prije početka glasovanja.
- (2) Birački odbor je dužan na svakom biračkom mjestu prije njegova otvaranja, na biračima vidljivom mjestu, istaknuti oglas sa svim prihvaćenim kandidacijskim listama i zbirne liste, ovisno o vrsti izbora.
- (3) Na biračkom mjestu ne smije biti promidžbeni materijal, kao niti u neposrednoj blizini biračkog mjesta.
- (4) Birački odbor je dužan na prednju stranu svake glasačke kutije istaknuti glasački listić kakav se ubacuje u tu glasačku kutiju.

*Obveze biračkog odbora nakon otvaranja biračkog mjesta*

**Članak 58.**

- (1) Birački odbor izravno provodi glasovanje na biračkom mjestu te osigurava pravilnost i tajnost glasovanja.
- (2) U vrijeme trajanja glasovanja na biračkom mjestu moraju biti stalno prisutan predsjednik biračkog odbora ili njegov zamjenik te najmanje četiri člana biračkog odbora.
- (3) Predsjednik biračkog odbora dužan je i ovlašten osiguravati red i mir na biračkom mjestu za vrijeme glasovanja, kao i nakon zatvaranja biračkog mjesta.
- (4) Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije koja je na biračkom mjestu dužna postupati u okviru zakonskih ovlasti.
- (5) Nitko, osim pripadnika policije na poziv predsjednika biračkog odbora, ne smije doći na biračko mjesto naoružan.

*Obveza biračkog odbora prema biračima na biračkom mjestu*

**Članak 59.**

- (1) Predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član dužan je za svakog birača koji pristupi glasovanju utvrditi identitet i provjeriti da li je upisan u izvadak iz popisa birača za dotično biračko mjesto.
- (2) Identitet birača utvrđuje se identifikacijskom ispravom, sukladno posebnim zakonima.
- (3) Ako birač nije upisan u izvadak iz popisa birača, predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član neće mu dozvoliti glasovanje, osim ako birač svoje biračko pravo na tom biračkom mjestu ne dokaže potvrdom nadležnog tijela.

(4) Potvrdu iz stavka 3. ovoga članka birač je dužan predati biračkom odboru i ona je sastavni dio izvotka iz popisa birača za to biračko mjesto.

#### **Članak 60.**

(1) Nakon utvrđivanja prava na glasovanje na biračkom mjestu, član biračkog odbora biraču predaje glasački listić, objašnjava način popunjavanja i upućuje ga na mjesto glasovanja. Član biračkog odbora dužan je voditi računa o tome da se onemogućiti uvid u serijski broj listića koji se predaje biraču.

(2) Predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član dužan je biraču pripadniku nacionalne manjine na njegovo traženje predati glasački listić za izbor zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalne manjine.

(3) Birač koji zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom osobom koja je pismena i koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva kandidacijske liste, odnosno ispred imena kandidata za koje birač glasuje.

*Obveza biračkog odbora prema biračima kojima je biračko mjesto nedostupno*

#### **Članak 61.**

(1) Birač koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, može o tome obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo najranije 3 dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor na dan održavanja izbora.

(2) Nadležna izborna povjerenstva zaprimljene zahtjeve birača za glasovanje izvan biračkog mjesta predaju nadležnim biračkim odborima uz cjelokupni izborni materijal.

(3) Predsjednik biračkog odbora određuje najmanje dva člana biračkog odbora koji će birača posjetiti u mjestu gdje se nalazi i omogućiti mu glasovanje.

(4) Birač je dužan najmanje jedanput presavinuti glasački listić na kojem je glasovao, staviti ga u posebnu omotnicu i zatvoriti je. Član biračkog odbora dužan je nakon povratka na biračko mjesto predati omotnicu predsjedniku biračkog odbora.

(5) Predsjednik biračkog odbora presavinuti glasački listić iz omotnice odmah ubacuje u glasačku kutiju na biračkom mjestu.

(6) Na način ostvarivanja biračkog prava birača koji pristupi na biračko mjesto, ali mu je zbog invaliditeta onemogućena pristupačnost biračkom mjestu primjenjuju se odredbe stavka 3., 4. i 5. ovoga članka.

(7) Predsjednik biračkog odbora dužan je u zapisnik o radu biračkog odbora pomenično navesti glasovanje birača iz članka 60. stavka 3. ovoga Zakona te stavka 1. i 6. ovoga članka.

*Obveze biračkog odbora nakon glasovanja*

#### **Članak 62.**

(1) Po završenom glasovanju birački će odbor najprije prebrojati neupotrijebljene glasačke listiće i staviti ih u poseban omot koji će zapečatiti.

(2) Nakon toga birački odbor utvrđuje ukupan broj birača koji su glasovali na tom biračkom mjestu prema izvratku iz popisa birača i potvrdama nadležnog tijela.

(3) Nakon utvrđivanja broja birača koji su glasovali, birački odbor pristupa otvaranju glasačke kutije, prebrojavanju glasačkih listića i broja glasova.

#### **Članak 63.**

(1) Ako se prilikom prebrojavanja glasačkih listića utvrdi da je njihov broj manji od utvrđenog broja birača koji su glasovali, vrijedi rezultat glasovanja po glasačkim listićima.

(2) Ako se prilikom prebrojavanja glasačkih listića utvrdi da je njihov broj veći od utvrđenog broja birača koji su glasovali, birački odbor o tome odmah obavještava nadležno izborno povjerenstvo. Nadležno izborno povjerenstvo odmah raspušta birački odbor i imenuje novi te određuje ponavljanje glasovanja na tom biračkom mjestu koje će se obaviti sedmog dana od dana prvog glasovanja.

(3) Rezultat ponovljenog glasovanja utvrđuje se u roku od 12 sati nakon obavljenog glasovanja.

#### *Zapisnik o radu biračkog odbora*

#### **Članak 64.**

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježiti će:

- broj birača upisan u izvratku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),
- broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvratku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,
- broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,
- broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,
- koliko je birača ukupno glasovalo,
- koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista, te
- broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede.

**Članak 65.**

Zapisnik o radu i ostali izborni materijal birački odbor dostavlja nadležnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 12 sati od zatvaranja biračkog mjesta.

**BIRAČKA MJESTA***Biračko mjesto***Članak 66.**

- (1) Biračko mjesto je prostor u kojem se obavlja glasovanje.
- (2) Biračko mjesto ne može biti u vjerskom objektu, objektu u vlasništvu, najmu, zakupu ili trajnom korištenju političke stranke ili kandidata koji sudjeluje na izborima te u prostorijama u kojima se poslužuju i konzumiraju alkoholna pića.

*Određivanje biračkih mjesta***Članak 67.**

- (1) Pri određivanju biračkih mjesta mora se voditi računa o broju birača koji će na njima glasovati, dostupnosti i prostornoj udaljenosti biračkog mjesta te veličini prostorije za glasovanje na biračkom mjestu.
- (2) Broj birača koji će glasovati na jednom biračkom mjestu odredit će se na način da se glasovanje bez poteškoća može odvijati u vremenu određenom za glasovanje.
- (3) Svako biračko mjesto ima redni broj.

*Nadležnost za određivanje biračkih mjesta***Članak 68.**

- (1) Biračka mjesta određuju nadležna izborna povjerenstva.
- (2) Gradska i općinska izborna povjerenstva te Izorno povjerenstvo Grada Zagreba određuju biračka mjesta na svom području.
- (3) Sjedišta biračkih mjesta u pravilu su stalna za sve vrste izbora. U slučaju potrebe određivanja novog biračkog mjesta ili promjene njegova sjedišta za raspisane izbore, nadležna izborna povjerenstva donose rješenja samo za novoodređena biračka mjesta ili rješenje o promjeni sjedišta biračkog mjesta.

*Rok za određivanje i objavu biračkih mjesta***Članak 69.**

- (1) Biračka mjesta moraju se odrediti najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.
- (2) Objava o biračkim mjestima sadrži: redni broj biračkog mjesta, sjedište, odnosno potpunu adresu s naznakom prostora u kojem se nalazi, popis pripadajućih ulica, trgova i naselja iz kojih birači glasuju na tom biračkom mjestu.

(3) Objava biračkih mjesta obavlja se u obliku oglasa (plakat) na mjestima uobičajenog oglašavanja u jedinicama i mjestima većeg okupljanja građana te na internetskim stranicama jedinice.

*Uređivanje biračkih mjesta*

**Članak 70.**

(1) Na svakom biračkom mjestu prostorija za glasovanje mora se opremiti i urediti na način da se osigura tajnost glasovanja, tako da nitko u prostoriji ne može vidjeti kako je birač popunio glasački listić.

(2) Na biračkom mjestu glasački listići moraju biti **pomiješani** tako da nisu složeni po serijskim brojevima i **postavljeni lepezasto** licem okrenutim prema dolje da se ne vidi serijski broj listića.

(3) U prostorijama u kojima će se glasovati mogu se isticati državni simboli u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti Predsjednika Republike Hrvatske. U istim prostorijama mogu se isticati i obilježja županija, gradova, odnosno općina u skladu s njihovim statutima.

*Glasački listić*

**Članak 71.**

(1) Glasovanje se obavlja glasačkim listićima.

(2) Na glasačkom listiću mora biti naznačena vrsta izbora na koje se odnosi.

(3) Svaki glasački listić mora imati otisnut serijski broj.

(4) Sadržaj glasačkog listića, ovisno o vrsti izbora uređuje se ovim Zakonom.

(5) Glasajući se listić tiska u tiskari ovlaštenoj za tiskanje službenog lista Republike Hrvatske, a nadzor obavlja nadležno izborno povjerenstvo.

*Važeći glasački listić*

**Članak 72.**

Važeći glasački listić jest onaj iz kojega se na siguran i nedvojben način može utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao.

*Nevažeći glasački listić*

**Članak 73.**

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata.

*Vrijeme glasovanja*

**Članak 74.**

(1) Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati.

(2) Biračka mjesta se zatvaraju u devetnaest sati, a biračima koji su se u to vrijeme zatekli na biračkom mjestu mora se omogućiti glasovanje.

## DRUGI DIO

### IZBOR ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA

#### Članak 75.

(1) Članovi predstavničkih tijela jedinica biraju se na neposrednim izborima (u daljnjem tekstu: izbori), tajnim glasovanjem.

(2) Prava i dužnosti članova predstavničkih tijela započinju danom konstituiranja predstavničkog tijela.

#### *Način izbora*

#### Članak 76.

Članovi predstavničkih tijela biraju se razmjernim izbornim sustavom, na način da cijelo područje jedinice čini jednu izbornu jedinicu. Svi birači koji imaju prebivalište na području te jedinice i koji pristupe glasovanju, na temelju kandidacijskih lista, biraju sve članove predstavničkog tijela jedinice.

#### *Broj članova predstavničkog tijela*

#### Članak 77.

U predstavničko tijelo jedinice bira se onaj broj članova koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

#### *Nespojivost dužnosti*

#### Članak 78.

(1) Član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne može istovremeno biti:

- Predsjednik Republike Hrvatske,
- predsjednik, potpredsjednik i ministar, odnosno član Vlade Republike Hrvatske,
- predsjednik i sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske,
- guverner, zamjenik guvernera i viceguverner Hrvatske narodne banke,
- glavni državni revizor i njegov zamjenik,
- pučki pravobranitelj i njegov zamjenik,
- pravobranitelj za djecu i njegov zamjenik,
- pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegov zamjenik,
- pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegov zamjenik,
- tajnik i zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora,
- glavni tajnik i zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske,
- glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske,
- predstojnik i zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske,

- ravnatelj ureda Vlade Republike Hrvatske,
- glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske,
- tajnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske,
- sudac,
- glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i zamjenik glavnog državnog odvjetnika, državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika,
- državni tajnik središnjeg državnog ureda,
- državni tajnik,
- rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva,
- glavni ravnatelj i zamjenik glavnog ravnatelja državne upravne organizacije,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
- glavni državni rizničar,
- glavni državni inspektor,
- ravnatelj agencije ili direkcije Vlade Republike Hrvatske te ravnatelj kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske,
- dužnosnik u Uredu predsjednika Republike Hrvatske kojeg imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnog zakona i drugih pravnih akata,
- dužnosnik kojeg imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske,
- predsjednik, potpredsjednik i član Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske,
- član Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave,
- predsjednik i član Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa,
- policijski službenik, djelatna vojna osoba, službenik i namještenik u Oružanim snagama Republike Hrvatske,
- pročelnik, službenik i namještenik u upravnom odjelu ili službi iste jedinice,
- član upravnih tijela trgovačkih društava u vlasništvu jedinice ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela te ravnatelj ustanove ili druge neprofitne pravne osobe kojoj je jedinica osnivač.

(2) Član predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ne može istovremeno biti općinski načelnik i gradonačelnik, odnosno njihov zamjenik.

(3) Član predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave ne može istovremeno biti župan, odnosno njegov zamjenik.

(4) Član predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ne može istovremeno biti privremeni zamjenik općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika koji zamjenjuje općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za vrijeme trajanja duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti zbog kojih je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik kojemu mandat nije prestao onemogućen obavljati svoju dužnost.

#### *Mirovanje mandata*

#### **Članak 79.**

(1) Osoba koja obnaša neku od nespojivih dužnosti, osim osoba kojima je ovim Zakonom zabranjeno kandidiranje, može se kandidirati za člana predstavničkog tijela jedinice, a ukoliko bude izabrana za člana predstavničkog tijela, do dana konstituiranja dužna je o obnašanju nespojive dužnosti, odnosno prihvatanju dužnosti člana predstavničkog tijela obavijestiti upravno tijelo jedinice nadležno za poslove predstavničkog tijela.

(2) Član predstavničkog tijela koji za vrijeme trajanja mandata prihvati obnašanje nespojive dužnosti dužan je o tome obavijestiti predsjednika predstavničkog tijela u roku od 8 dana od prihvatanja dužnosti, a mandat mu počinje mirovati protekom toga roka.

(3) Članu predstavničkog tijela koji ne dostavi obavijest iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mandat miruje po sili zakona.

(4) Članu predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojeg je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik imenovao za privremenog zamjenika općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, mandat miruje po sili zakona od dana kada je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik onemogućen obavljati svoju dužnost zbog odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti.

(5) Po prestanku obnašanja nespojive dužnosti član predstavničkog tijela nastavlja s obnašanjem dužnosti na temelju prestanka mirovanja mandata, ako podnese pisani zahtjev predsjedniku predstavničkog tijela. Pisani zahtjev dužan je podnijeti u roku od 8 dana od prestanka obnašanja nespojive dužnosti, a mirovanje mandata prestat će osmog dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.

(6) Ako član predstavničkog tijela po prestanku obnašanja nespojive dužnosti ne podnese pisani zahtjev iz stavka 5. ovoga članka, smatrat će se da mu mandat miruje iz osobnih razloga.

(7) Član predstavničkog tijela ima pravo tijekom trajanja mandata staviti svoj mandat u mirovanje iz osobnih razloga, podnošenjem pisanog zahtjeva predsjedniku predstavničkog tijela.

(8) Mirovanje mandata na temelju pisanog zahtjeva iz stavka 7. ovoga članka počinje teći od dana dostave pisanog zahtjeva sukladno pravilima o dostavi propisanim Zakonom o općem upravnom postupku, a ne može trajati kraće od šest mjeseci. Član predstavničkog tijela nastavlja s obnašanjem dužnosti na temelju prestanka mirovanja mandata, osmog dana od dostave obavijesti predsjedniku predstavničkog tijela.

(9) Člana predstavničkog tijela kojem mandat miruje za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje zamjenik, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(10) Na sjednici predstavničkog tijela umjesto člana predstavničkog tijela koji je stavio mandat u mirovanje ili mu je mandat prestao po sili zakona, pravo sudjelovanja i odlučivanja ima zamjenik tog člana određen sukladno odredbama ovog Zakona.

(11) Nastavljanje s obnašanjem dužnosti člana predstavničkog tijela na temelju prestanka mirovanja mandata može se tražiti samo jedanput u tijeku trajanja mandata.

(12) Iznimno, ograničenje iz stavka 11. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju nastavljanja obnašanja dužnosti člana predstavničkog tijela kojemu je mandat mirovao zbog razloga utvrđenog stavkom 4. ovoga članka.

#### *Prestanak mandata*

#### **Članak 80.**

(1) Članu predstavničkog tijela mandat prestaje u sljedećim slučajevima:

1. ako podnese ostavku, danom dostave pisane ostavke sukladno pravilima o dostavi propisanim Zakonom o općem upravnom postupku,
2. ako je pravomoćnom sudskom odlukom potpuno lišen poslovne sposobnosti, danom pravomoćnosti sudske odluke,
3. ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen za kazneno djelo na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili mu je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom, danom pravomoćnosti presude, osim za kaznena djela iz članka 13. stavka 3. ovoga Zakona,
4. danom odjave prebivališta s područja jedinice,
5. ako mu prestane hrvatsko državljanstvo, danom prestanka državljanstva sukladno odredbama zakona kojim se uređuje hrvatsko državljanstvo,
6. smrću.

(2) Pisana ostavka člana predstavničkog tijela podnesena na način propisan stavkom 1. točkom 1. ovoga članka treba biti zaprimljena najkasnije 3 dana prije zakazanog održavanja sjednice predstavničkog tijela. Pisana ostavka člana predstavničkog tijela treba biti ovjerena kod javnog bilježnika najranije 8 dana prije podnošenja iste.

(3) Ostavka podnesena suprotno stavku 1. točki 1. i stavku 2. ovoga članka ne proizvodi pravni učinak.

(4) Članu predstavničkog tijela kojem prestane hrvatsko državljanstvo, a koji je državljanin države članice Europske unije, mandat ne prestaje na temelju stavka 1. točke 5. ovoga članka.

#### *Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela*

#### **Članak 81.**

(1) Članovi predstavničkih tijela imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ukoliko članu predstavničkog tijela mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.

(2) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je

mandat prestao ili mu miruje, a određuje ga politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste.

(3) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i član kojem je mandat prestao ili mu miruje, a određuju ga političke stranke sukladno sporazumu, odnosno ako sporazum nije zaključen, određuju ga dogovorno, a ako ne postignu dogovor, zamjenjuje ga prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste. O sklopljenom sporazumu kao i postignutom dogovoru političke stranke dužne su obavijestiti nadležno upravno tijelo jedinice.

(4) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi grupe birača zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

(5) Člana predstavničkog tijela izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

## PROVEDBA IZBORA ZA PREDSTAVNIČKA TIJELA

### *Mjesto i način glasovanja*

#### **Članak 82.**

(1) Glasovanje za izbor članova predstavničkog tijela jedinice obavlja se na biračkim mjestima na području općine, grada i Grada Zagreba.

(2) Glasovanje se obavlja osobno glasačkim listićem.

(3) Glasuje se samo za kandidacijske liste navedene na glasačkom listiću.

(4) Glasački listić popunjava se tako da se zaokružuje redni broj ispred naziva kandidacijske liste.

### *Sadržaj glasačkog listića za izbor članova predstavničkog tijela*

#### **Članak 83.**

(1) Glasački listić na kojem se glasuje za kandidacijsku listu jedinice sadrži:

- naziv liste,
- ime i prezime nositelja liste,
- naputak o načinu glasovanja,
- serijski broj listića.

(2) Kandidacijske liste jedinice navode se na glasačkom listiću onim redom kojim su navedene na zbirnoj listi kandidacijskih lista jedinice.

(3) Ispred naziva svake liste stavlja se redni broj.

### *Utvrđivanje rezultata izbora članova predstavničkog tijela*

#### **Članak 84.**

(1) Pravo na sudjelovanje u diobi mjesta u predstavničkom tijelu jedinice imaju liste koje na izborima dobiju najmanje 5% važećih glasova birača.

(2) Broj članova predstavničkog tijela jedinice koji će biti izabran sa svake kandidacijske liste utvrđuje se na način da se ukupan broj važećih glasova koje je dobila svaka lista dijeli s brojevima od jedan do, zaključno, broja koliko se članova predstavničkog tijela jedinice bira, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih tako dobivenih rezultata, mjesta u predstavničkom tijelu osvajaju one liste na kojima se iskaže onoliko brojčano najvećih rezultata uključujući decimalne ostatke koliko se članova predstavničkog tijela bira. Svaka od tih lista dobiva onoliko broj mjesta u predstavničkom tijelu koliko je postigla pojedinačnih rezultata među onoliko brojčano najvećih rezultata koliko se članova predstavničkog tijela bira.

(3) Ako su glasovi tako podijeljeni da se ne može utvrditi koja bi između dviju ili više lista dobila mjesto u predstavničkom tijelu, ono će pripasti onoj listi koja je dobila više glasova.

(4) Ako su dvije ili više lista dobile isti broj glasova te se ne može utvrditi koja bi lista dobila mjesto u predstavničkom tijelu, ono će pripasti svakoj od tih lista.

(5) Ako su dvije ili više lista iz stavka 4. ovoga članka ostvarile pravo na mjesto u predstavničkom tijelu, broj članova predstavničkog tijela povećat će se i u tom slučaju broj članova predstavničkog tijela može biti paran.

#### **Članak 85.**

Sa svake kandidacijske liste izabrani su kandidati od rednog broja 1 pa do rednog broja koliko je određena lista dobila mjesta u predstavničkom tijelu jedinice.

#### **Članak 86.**

(1) Rezultate izbora za članove predstavničkog tijela utvrđuje nadležno izborno povjerenstvo jedinice na temelju rezultata glasovanja na svim biralištima u jedinici.

(2) Kad izborno povjerenstvo utvrdi rezultate glasovanja, bez odgode će objaviti:

- broj birača upisanih u popis birača jedinice,
- koliko je glasova dobila svaka pojedina kandidacijska lista,
- koliko je bilo nevažećih glasačkih listića,
- broj mjesta u predstavničkom tijelu jedinice koje je dobila svaka kandidacijska lista,
- ime i prezime kandidata sa svake kandidacijske liste koji su izabrani za članove predstavničkog tijela jedinice.

(3) Rezultati izbora bez odgode se objavljuju u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja, lokalnom radiju i novinama, na oglasnoj ploči jedinice i internetskim stranicama jedinice. Rezultati izbora objavljuju se i na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

#### *Konstituiranje predstavničkog tijela*

#### **Članak 87.**

(1) Konstituirajuću sjednicu predstavničkog tijela jedinice saziva pročelnik upravnog tijela nadležnog za poslove predstavničkog tijela ili službenik kojeg on ovlašti. Ako u jedinici nije imenovan pročelnik upravnog tijela nadležnog za poslove predstavničkog tijela ili službenik ovlašten za obavljanje poslova tog

pročelnika, konstituirajuću sjednicu sazvat će čelnik tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu ili osoba koju on ovlasti.

(2) Prva, konstituirajuća sjednica predstavničkih tijela jedinica sazvat će se u roku od 30 dana od dana objave konačnih rezultata izbora.

(3) Ako se predstavničko tijelo ne konstituira na sjednici iz stavka 2. ovoga članka, ovlašteni sazivač sazvat će novu konstituirajuću sjednicu u roku od 30 dana od dana kada je prethodna sjednica trebala biti održana. Ako se predstavničko tijelo ne konstituira ni na toj sjednici, ovlašteni sazivač sazvat će novu konstituirajuću sjednicu u nastavnom roku od 30 dana.

(4) Konstituirajućoj sjednici predstavničkog tijela do izbora predsjednika predsjedda prvi izabrani član s kandidacijske liste koja je dobila najviše glasova. Ukoliko je više lista dobilo isti najveći broj glasova konstituirajućoj sjednici predsjedat će prvi izabrani kandidat s liste koja je imala manji redni broj na glasačkom listiću.

(5) Predstavničko tijelo jedinice smatra se konstituiranim izborom predsjednika sukladno odredbama posebnog zakona.

(6) Ako se predstavničko tijelo ne konstituira u rokovima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, raspisat će se novi izbori.

### TREĆI DIO

## **IZBORI OPĆINSKIH NAČELNIKA, GRADONAČELNIKA I ŽUPANA TE ZAMJENIKA GRADONAČELNIKA I ŽUPANA**

### **Članak 88.**

Općinski načelnici, gradonačelnici i župani biraju se većinskim izbornim sustavom u kojem cijelo područje općine, grada, županije i Grada Zagreba čini jednu izbornu jedinicu.

### *Nespojivost dužnosti*

### **Članak 89.**

(1) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu biti članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a župan i njegovi zamjenici za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu biti članovi predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave.

(2) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme dok obnašaju dužnost ne mogu biti:

- Predsjednik Republike Hrvatske,
- predsjednik, potpredsjednik i ministar, odnosno član Vlade Republike Hrvatske,
- predsjednik i sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske,
- guverner, zamjenik guvernera i viceguverner Hrvatske narodne banke,
- glavni državni revizor i njegov zamjenik,
- pučki pravobranitelj i njegov zamjenik,

- pravobranitelj za djecu i njegov zamjenik,
- pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegov zamjenik,
- pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegov zamjenik,
- tajnik i zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora,
- glavni tajnik i zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske,
- glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske,
- predstojnik i zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
- glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske,
- tajnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske,
- sudac,
- glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i zamjenik glavnog državnog odvjetnika, državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika,
- državni tajnik središnjeg državnog ureda,
- državni tajnik,
- rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva,
- glavni tajnik ministarstva,
- ravnatelj ureda Vlade Republike Hrvatske,
- glavni ravnatelj i zamjenik glavnog ravnatelja državne upravne organizacije,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
- glavni državni rizničar,
- glavni državni inspektor,
- ravnatelj agencije i direkcije Vlade Republike Hrvatske te ravnatelj kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske,
- dužnosnik u Uredu predsjednika Republike Hrvatske kojeg imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnog zakona i drugih pravnih akata,
- dužnosnik kojeg imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske,
- predsjednik, potpredsjednik i član Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske,
- rektor i prorektor sveučilišta,
- predsjednik i član uprave trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu,
- član Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave,

- član Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa,
- policijski službenik, djelatna vojna osoba, službenik i namještenik u Oružanim snagama Republike Hrvatske,
- pročelnik, službenik i namještenik u upravnim odjelima ili službama jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- član upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela,
- ravnatelj i djelatnik te član upravnog vijeća ustanove ili druge neprofitne pravne osobe kojoj je jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave osnivač.

#### **Članak 90.**

- (1) Osoba koja obnaša nespojivu dužnost, osim osoba kojima je ovim Zakonom zabranjeno kandidiranje, može se kandidirati, a ako bude izabrana, mora podnijeti ostavku na nespojivu dužnost u roku od 8 dana od dana koji slijedi danu proglašenja konačnih rezultata izbora.
- (2) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici koji za vrijeme obnašanja dužnosti prihvate nespojivu dužnost, moraju podnijeti ostavku u roku od 8 dana od prihvaćanja nespojive dužnosti.
- (3) Ako općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici ne podnesu ostavku sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka prestaje im mandat po sili zakona.
- (4) Općinskom načelniku, gradonačelniku i županu te njihovim zamjenicima u slučaju iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona, mandat u predstavničkom tijelu miruje po sili zakona.

#### *Stupanje na dužnost*

#### **Članak 91.**

- (1) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici stupaju na dužnost prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici u slučaju iz članka 90. stavka 1. ovoga Zakona, stupaju na dužnost danom podnošenja ostavke na nespojivu dužnost.

#### *Prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika*

#### **Članak 92.**

Mandat općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika može prestati i prije isteka mandata, sukladno odredbama ovoga Zakona i zakona koji uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

#### **Članak 93.**

- (1) Općinskom načelniku, gradonačelniku i županu, odnosno njihovim zamjenicima mandat prestaje po sili zakona:
  1. ako podnese ostavku, danom dostave pisane ostavke sukladno pravilima o dostavi propisanim Zakonom o općem upravnom postupku,

2. ako mu je pravomoćnom sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost, danom pravomoćnosti sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti,
  3. ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen za kazneno djelo na kaznu zatvora ili mu je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom, danom pravomoćnosti presude, osim za kaznena djela iz članka 13. stavka 3. ovoga Zakona,
  4. danom odjave prebivališta s područja jedinice,
  5. ako mu prestane hrvatsko državljanstvo, danom prestanka državljanstva sukladno odredbama zakona kojim se uređuje hrvatsko državljanstvo,
  6. smrću.
- (2) Ako općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu nastupom okolnosti iz stavka 1. ovoga članka mandat prestane prije isteka dvije godine mandata, pročelnik upravnog tijela nadležnog za službeničke odnose će u roku od 8 dana obavijestiti Vladu Republike Hrvatske o prestanku mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, radi raspisivanja prijevremenih izbora za novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

#### *Način izbora*

#### **Članak 94.**

- (1) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan te zamjenik gradonačelnika i župana biraju se većinom glasova svih birača koji su glasovali prema evidenciji u izvratku iz popisa birača i priloženim potvrdama za glasovanje.
- (2) Za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana izabran je kandidat koji na izborima dobije više od 50% glasova birača koji su glasovali (prvi krug glasovanja).
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ako se za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika i župana kandidirao samo jedan ili samo dva kandidata, za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana izabran je kandidat koji na izborima dobije najveći broj glasova.

#### **Članak 95.**

- (1) Ako niti jedan kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova u prvom krugu glasovanja, održat će se drugi krug glasovanja četrnaesti dan nakon održavanja prvog kruga glasovanja.
- (2) U drugom krugu glasovanja izbor se obavlja između dva kandidata s najvećim brojem glasova.
- (3) Ako tri ili više kandidata ima isti najveći broj glasova, u drugom krugu glasovanja izbor se obavlja između svih tih kandidata, primjenom pravila iz članka 94. ovoga Zakona.
- (4) Ako jedan kandidat ima najveći broj glasova, a sljedeća dva ili više kandidata s najvećim brojem glasova po redu imaju isti broj glasova, u drugom krugu glasovanja izbor se obavlja između svih tih kandidata, primjenom pravila iz članka 94. ovoga Zakona.

**Članak 96.**

- (1) Ako jedan ili oba kandidata s najvećim brojem glasova odustanu, u drugom krugu glasovanja izbor će se obavljati između sljedećih po redu kandidata s najvećim brojem glasova.
- (2) O odustajanju od izbora u drugom krugu glasovanja kandidat daje pisanu izjavu nadležnom izbornom povjerenstvu, u roku od 2 dana od dana donošenja odluke o provedbi drugog kruga glasovanja.
- (3) Nadležno izborni povjerenstvo dužno je o odustajanju bez odgode izvijestiti sljedećeg kandidata, odnosno kandidate koji stječu pravo sudjelovanja u drugom krugu glasovanja.
- (4) Nadležno izborni povjerenstvo će u daljnjem roku od 24 sata objaviti koji kandidati po broju glasova sudjeluju u drugom krugu glasovanja.

**Članak 97.**

- (1) U drugom krugu glasovanja izabran je kandidat koji dobije veći broj glasova birača koji su glasovali.
- (2) Ako u drugom krugu glasovanja oba kandidata dobiju jednak broj glasova, održat će se treći krug glasovanja na način i po postupku propisanim za drugi krug glasovanja.
- (3) Ako u trećem krugu glasovanja oba kandidata dobiju jednak broj glasova, izborni postupak ponoviti će se u cijelosti.

**Članak 98.**

Ako jedan od kandidata koji ima pravo sudjelovati u novom krugu glasovanja, umre u vremenu između dva kruga glasovanja, izborni postupak ponoviti će se u cijelosti.

**GLASOVANJE I UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA***Mjesto i način glasovanja***Članak 99.**

- (1) Glasovanje se obavlja na biračkim mjestima na području općine, grada i Grada Zagreba.
- (2) Glasovanje se obavlja osobno glasačkim listićem.
- (3) Glasovati se može samo za kandidate navedene na glasačkom listiću.
- (4) Glasački listić se popunjava zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena kandidata za kojega birač glasuje.

*Glasački listić***Članak 100.**

- (1) Glasački listić sadrži:
  - redni broj kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana,
  - ime i prezime kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana te zamjenika gradonačelnika i župana,

- naziv političke stranke koja je predložila kandidate, odnosno oznaku – kandidati grupe birača,
- naputak o načinu glasovanja,
- serijski broj listića.

(2) Kandidati se na glasačkom listiću navode abecednim redom prezimena kandidata.

(3) U slučaju novog kruga glasovanja na glasačkom listiću prvi se navodi kandidat s najvećim brojem glasova. Ako više kandidata ima isti najveći broj glasova, na glasačkom listiću navode se abecednim redom prezimena.

#### *Utvrđivanje rezultata glasovanja*

##### **Članak 101.**

Rezultate izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika utvrđuje nadležno izborno povjerenstvo jedinice na temelju rezultata glasovanja na svim biralištima u jedinici.

##### **Članak 102.**

(1) Kad izborno povjerenstvo utvrdi rezultate glasovanja, bez odgode će objaviti:

- broj birača upisanih u popis birača jedinice,
- koliko je glasova dobio pojedini kandidat,
- koliko je bilo nevažećih glasačkih listića,
- ime i prezime kandidata koji je izabran za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te zamjenika gradonačelnika i župana.

(2) Ako niti jedan od kandidata nije dobio većinu koja se traži za izbor, nadležno izborno povjerenstvo u javnim glasilima objavit će ime i prezime dva ili više kandidata koji su dobili najviše glasova i koji imaju pravo sudjelovanja u novom krugu glasovanja.

(3) Rezultati izbora bez odgode se objavljuju u lokalnim sredstvima javnog priopćavanja, lokalnom radiju i novinama, na oglasnoj ploči jedinice i internetskim stranicama jedinice. Rezultati izbora objavljuju se i na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

#### **ČETVRTI DIO**

### **ZASTUPLJENOST NACIONALNIH MANJINA U PREDSTAVNIČKOM I IZVRŠNOM TIJELU JEDINICE**

#### *Određivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica*

##### **Članak 103.**

(1) Zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica određuje se sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

(2) Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine u predstavničkom tijelu jedinice mjerodavni su službeni rezultati popisa stanovništva.

**Članak 104.**

(1) Broj članova predstavničkog tijela iz reda pripadnika pojedine nacionalne manjine (sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina) utvrdit će se tako da se udio pojedine nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu te jedinice pomnoži s brojem članova predstavničkog tijela jedinice, a dobiveni broj zaokružuje se na cijeli broj bez decimalnog ostatka.

(2) Ako manjina koja sudjeluje u ukupnom stanovništvu jedinice s najmanje 5% ne ostvari pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, ta manjina ima pravo na jednog člana predstavničkog tijela.

(3) Prije svakih lokalnih izbora tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave objaviti će na svojim internetskim stranicama podatke o broju članova predstavničkog tijela jedinica koji se biraju iz reda pripadnika pojedine nacionalne manjine.

**Članak 105.**

Osim zastupljenosti iz članka 103. ovoga Zakona pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu i u onim jedinicama u kojima je neovisno o udjelu pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu jedinice, pravo na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu propisano statutom jedinice.

*Zamjenjivanje člana predstavničkog tijela pripadnika nacionalne manjine*

**Članak 106.**

Ako izabranom članu predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalne manjine koja ima pravo na odgovarajuću zastupljenost u predstavničkom tijelu prestane mandat ili mu mandat miruje, odredit će mu se zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona o zamjenjivanju člana predstavničkog tijela.

*Utvrđivanje zastupljenosti nacionalnih manjina na provedenim izborima*

**Članak 107.**

(1) Kod utvrđivanja rezultata izbora nadležno izborno povjerenstvo utvrđuje je li osigurana odgovarajuća zastupljenost nacionalnih manjina na provedenim izborima.

(2) Ako na izborima nije postignuta odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinice u skladu s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, broj članova predstavničkog tijela jedinice povećat će se do broja koji je potreban da bi odgovarajuća zastupljenost bila ostvarena.

(3) Radi ostvarenja odgovarajuće zastupljenosti nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu, Vlada Republike Hrvatske raspisat će dopunske izbore za predstavnike nacionalnih manjina u roku od 90 dana od konstituiranja predstavničkog tijela jedinice, u kojem slučaju broj članova predstavničkog tijela može biti paran.

**Članak 108.**

(1) Na dopunskim izborima pravo birati i biti biran imaju samo birači iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji imaju pravo na zastupljenost i prebivalište na području jedinice.

(2) Pravo predlaganja kandidata za predstavnika nacionalne manjine u predstavničkom tijelu jedinice imaju političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj i birači.

(3) Za pravovaljanost kandidacijskih lista potrebno je prikupiti najmanje:

- 25 potpisa birača u jedinicama u kojima ima do 350 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 35 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 350 do 500 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 50 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 500 do 1.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 70 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 1.000 do 2.500 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 110 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 2.500 do 5.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 180 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 5.000 do 10.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 250 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 10.000 do 20.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 400 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 20.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice.

(4) Na kandidacijskoj listi predlaže se onoliki broj kandidata koliko ih se bira, a najmanje četiri.

#### **Članak 109.**

Na sva ostala pitanja vezana uz dopunske izbore, odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima se propisuje izbor članova predstavničkih tijela.

#### **Članak 110.**

Smatrat će se da je zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinica osigurana tijekom čitavog mandata predstavničkog tijela ako je osigurana u trenutku proglašenja konačnih rezultata izbora (redovnih i dopunskih).

#### *Određivanje zastupljenosti nacionalnih manjina u izvršnom tijelu*

#### **Članak 111.**

(1) Pravo na zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz redova nacionalnih manjina određuje se sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i zakona kojim se uređuje sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Pravo na zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina imaju i nacionalne manjine kojima je neovisno o udjelu pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu jedinice, pravo na zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina propisano statutom jedinice.

*Izbor zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz redova nacionalnih manjina*

**Članak 112.**

- (1) Zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina bira se neposredno na izborima tajnim glasovanjem na mandat od četiri godine, istovremeno, na isti način i po istom postupku kao i općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.
- (2) Pravo birati zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina imaju samo birači pripadnici manjina koje imaju pravo na zamjenika te imaju prebivalište u jedinici.
- (3) Pravo biti biran za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina ima birač iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se tijelo izbori provode.
- (4) Pravo predlaganja kandidata za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina imaju političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj i birači.

*Broj potpisa za predlaganje kandidatura*

**Članak 113.**

Za pravovaljanost stranačkih kandidatura te kandidatura prijedloga grupe birača za izbor zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina potrebno je prikupiti najmanje:

- 35 potpisa birača u jedinicama u kojima ima do 350 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 50 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 350 do 500 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 80 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 500 do 1.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 100 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 1.000 do 2.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 150 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 2.000 do 5.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 250 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 5.000 do 10.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 450 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 10.000 do 20.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice,
- 600 potpisa birača u jedinicama u kojima ima više od 20.000 pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice.

*Zabrana kandidiranja*

**Članak 114.**

Osim zabrana kandidiranja iz članaka 13. i 14. ovoga Zakona, nitko se ne može istovremeno kandidirati i za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno žu-

pana i zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

*Način izbora*

**Članak 115.**

Za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina izabran je kandidat koji na izborima dobije najviše glasova birača koji su glasovali. Ukoliko je dvoje ili više kandidata dobilo isti najveći broj glasova izbori će se ponoviti za 14 dana. U ponovljenim izborima sudjeluju samo kandidati koji su dobili isti broj glasova.

*Odgovarajuća primjena odredbi ovoga Zakona*

**Članak 116.**

Na sva ostala pitanja vezana uz izbor i mandat zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina odgovarajuće se primjenjuje odredbe ovoga Zakona vezane uz izbor i mandat općinskih načelnika, gradonačelnika i župana.

*Zastupljenost pripadnika hrvatskog naroda*

**Članak 117.**

(1) Pripadnicima hrvatskog naroda jamči se pravo na zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice u kojoj pripadnici neke nacionalne manjine čine većinu stanovništva.

(2) Na izbor zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda hrvatskog naroda i na zastupljenost pripadnika hrvatskog naroda u predstavničkom tijelu te postupak njezinog ostvarenja primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje uređuju način izbora zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina i ostvarenje prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica.

**PETI DIO**

**GLAVA I.**

**PROMATRANJE IZBORA**

*Vrste promatrača*

**Članak 118.**

(1) Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata (dalje: promatrači političkih stranaka),
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača, odnosno kandidata (dalje: promatrači birača),

- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koja djeluje na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga)
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (dalje: strani promatrači).

(2) Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a naročito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal.

#### *Način određivanja promatrača*

##### **Članak 119.**

(1) Politička stranka, odnosno udruga dužna je promatraču kojega je odredila izdati potvrdu o svojstvu promatrača. Potvrdu izdaje i potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke, odnosno udruge određena statutom ili drugom odlukom donesenom na temelju statuta stranke, odnosno punomoćnik kojega ta osoba ovlasti.

(2) Predlagatelj ili nositelj kandidacijske liste birača, predlagatelj kandidature kandidata grupe birača, odnosno birači nacionalnih manjina ili kandidat grupe birača dužni su promatraču kojega su odredili izdati potvrdu o svojstvu promatrača. Potvrdu izdaje i potpisuje predlagatelj ili nositelj kandidacijske liste birača, birači nacionalnih manjina, predlagatelj kandidature kandidata grupe birača ili kandidat grupe birača, odnosno punomoćnik kojeg ta osoba ovlasti.

(3) Kandidat na izborima ne smije biti promatrač na izborima za koje je kandidat.

#### *Podnošenje zahtjeva za promatranje izbora*

##### **Članak 120.**

(1) Političke stranke te osobe iz članka 119. stavka 2. ovoga Zakona mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od dana objave zbirnih lista kandidacijskih lista, odnosno zbirnih lista kandidatura. Uz zahtjev za promatranje izbora podnosi se i potvrda političke stranke, odnosno potvrda predlagatelja kandidature kandidata grupe birača ili kandidata grupe birača o svojstvu promatrača.

(2) Nevladine udruge i strani promatrači mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora. Uz zahtjev za promatranje izbora nevladina udruga će dostaviti presliku rješenja o upisu u registar udruga, a strani promatrač odobrenje Državnog izbornog povjerenstva.

(3) Na prijedlog međunarodne organizacije koja djeluje u Republici Hrvatskoj status stranog promatrača odobrenjem utvrđuje Državno izborno povjerenstvo.

(4) Zahtjevi za promatranje izbora i popis promatrača dostavljaju se nadležnom županijskom izbornom povjerenstvu na čijem se području namjerava promatrati izbore, najkasnije 5 dana prije dana održavanja izbora.

*Službene iskaznice promatrača***Članak 121.**

(1) Službenu iskaznicu promatraču izdaje i uručuje nadležno županijsko izborno povjerenstvo na čijem se području izbiri promatraju, a za stranog promatrača iskaznicu izdaje i uručuje Državno izborno povjerenstvo. Promatrač je dužan nositi vidljivo istaknutu službenu iskaznicu za cijelo vrijeme promatranja izbornog postupka i rada izbornog tijela.

(2) Ako nadležno izborno povjerenstvo promatraču nije izdalo iskaznicu, promatrač će se identificirati rješenjem nadležnoga županijskog izbornog povjerenstva kojim je promatraču odobreno promatranje izbora političkoj stranci, odnosno udruzi te osobama iz članka 119. stavka 2. ovoga Zakona, a strani promatrač odobrenjem Državnog izbornog povjerenstva.

*Promatranje rada biračkog odbora***Članak 122.**

(1) Promatrač koji promatra rad biračkog odbora ima pravo biti nazočan radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora.

(2) Promatraču je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku.

(3) Birački odbor dužan je primiti pisanu primjebu promatrača i priložiti je zapisniku o radu biračkog odbora i o tome izdati potvrdu.

(4) Promatrač smije dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora.

(5) Promatrač ne smije odgovarati na upite birača, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan je uputiti ga predsjedniku ili članu biračkog odbora.

*Promatranje rada izbornog povjerenstva***Članak 123.**

(1) Promatrač ima pravo biti nazočan radu nadležnog izbornog povjerenstva za vrijeme održavanja sjednica te upozoravati na uočene nepravilnosti.

(2) Promatračima je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad izbornog tijela i dužni su ih u pisanom obliku priložiti zapisniku o radu tog izbornog tijela.

(3) Promatrač ima pravo zahtijevati presliku ili prijepis zapisnika o radu izbornog tijela čiji je rad promatrao te ima pravo biti nazočan primopredaji izbornog materijala.

*Ovlasti izbornih tijela prema promatračima***Članak 124.**

(1) Izborno tijelo čiji se rad promatra ne smije isključiti promatranje, ali smije ograničiti broj promatrača, ako nedostatak prostora ili drugi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje svim promatračima. Političkim strankama, biračima

koji su predložili kandidate, nevladinim udrugama i međunarodnim organizacijama mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biralištu ili pri izbornom tijelu.

(2) Izborna tijela dužna su promatračima omogućiti promatranje i praćenje svog rada.

(3) Promatrač ima pravo promatranja cjelokupnog izbornog postupka i pravo uvida u cjelokupni izborni materijal sve do proglašenja službenih konačnih rezultata izbora.

#### **Članak 125.**

(1) Promatrač ne smije ometati rad izbornog tijela.

(2) Predsjednik izbornog tijela usmeno će opomenuti promatrača koji ometa rad izbornog tijela. Ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik izbornog tijela ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje.

(3) Promatrač ne smije tonski ili video snimati rad izbornog tijela. Također, ne smije nositi bilo kakve oznake, fotografije kandidata ili druge promidžbene materijale te na bilo koji drugi način utjecati na birače.

### **GLAVA II.**

## **TROŠKOVI ZA PROVOĐENJE IZBORA**

### *Troškovi provedbe izbora*

#### **Članak 126.**

(1) Sredstva za pokriće troškova izbora pojedine jedinice osiguravaju se u proračunu te jedinice.

(2) Sredstva potrebna za izvršenje obveza Državnog izbornog povjerenstva iz ovog Zakona osigurat će se u državnom proračunu.

(3) Kada se istodobno održavaju izbori za tijela jedinica lokalne samouprave i tijela jedinica područne (regionalne) samouprave svaka jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave snosi troškove naknade za svoje izborno povjerenstvo i svoja stručna tijela i osobe, a naknadu za biračke odbore i zajedničke materijalne troškove jedinice snose u jednakim dijelovima.

(4) U financijskom planiranju i izradi proračuna za kalendarsku godinu u kojoj se održavaju redoviti izbori, jedinice su dužne osigurati sredstva za provedbu izbora.

(5) Sredstvima za provedbu izbora raspolaže izborno povjerenstvo jedinice.

(6) Izborna povjerenstva jedinice odgovorno je za raspodjelu i trošenje sredstava te dodjelu odgovarajućih sredstava izbornim tijelima koja obuhvaćaju i sredstva za naknadu obavljanja administrativnih i stručnih poslova.

(7) Izborna povjerenstva jedinica objavit će cjelovito izvješće o visini troškova izbora i načinu njihova korištenja, u roku od 30 dana od dana objave službenih rezultata izbora.

(8) Pod objavom u smislu prethodnog stavka podrazumijeva se objava na internetskim stranicama jedinica.

## GLAVA III.

**ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA***Zaštita ustavnosti i zakonitosti***Članak 127.**

- (1) Ustavnost i zakonitost izbora nadzire Ustavni sud Republike Hrvatske.
- (2) Ustavni sud Republike Hrvatske rješava i izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova, odlučujući u povodu žalbe na rješenje nadležnoga izbornog povjerenstva.

*Prigovor***Članak 128.**

- (1) Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja ili u postupku izbora za članove predstavničkih tijela jedinica mogu podnijeti političke stranke, nositelji kandidacijske liste birača, kandidati, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača jedinice u kojoj se provode izbori.
- (2) U postupku kandidiranja ili u postupku izbora za izvršno tijelo jedinice prigovor mogu podnijeti političke stranke, kandidati, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača jedinice u kojoj se provode izbori.
- (3) Ako je kandidacijsku listu ili kandidata predložilo više političkih stranaka, prigovor će se smatrati pravovaljanim i kad ga je podnijela samo jedna politička stranka. Političke stranke će na temelju svojih statuta odrediti tko se ima smatrati ovlaštenim podnositeljem prigovora.

*Podnošenje prigovora i nadležnost za odlučivanje***Članak 129.**

- (1) Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja i u postupku izbora za članove županijske skupštine i Gradske skupštine Grada Zagreba i župana i gradonačelnika Grada Zagreba podnosi se Državnom izbornom povjerenstvu.
- (2) Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja i u postupku izbora za članove općinskog i gradskog vijeća, općinskih načelnika i gradonačelnika podnosi se županijskom izbornom povjerenstvu.
- (3) Prigovor iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podnosi se u roku od 48 sati računajući od isteka dana kad je izvršena radnja na koju je stavljen prigovor.
- (4) Državno izorno povjerenstvo, odnosno županijsko izorno povjerenstvo dužno je donijeti rješenje o prigovoru u roku od 48 sati od dana kada je prigovor dostavljen, odnosno od dana kada su dostavljeni izborni materijali na koje se prigovor odnosi.

**Članak 130.**

- (1) Ako nadležno izorno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izborno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti.

#### *Žalba*

#### **Članak 131.**

(1) Protiv rješenja nadležnog izbornog povjerenstva podnositelj prigovora ima pravo podnijeti žalbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se putem nadležnog izbornog povjerenstva u roku od 48 sati računajući od dana primitka pobijanog rješenja.

(3) Ustavni sud Republike Hrvatske će o žalbi odlučiti u roku od 48 sati od dana primitka žalbe.

#### **Članak 132.**

Prigovor, odnosno žalba u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju obavljanje izbornih radnji koje su propisane ovim Zakonom.

#### **Članak 133.**

Na podneske i rješenja u postupku po odredbama ovoga Zakona ne plaćaju se upravne pristojbe.

### GLAVA IV.

## **PREKRŠAJNE ODREDBE**

#### **Članak 134.**

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- kandidat za davanje netočnih podataka na očitovanju o prihvaćanju kandidature (članak 17.).
- kandidat koji je prihvatio kandidaturu na više kandidacijskih lista za isto predstavničko tijelo (članak 28.).

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- fizička osoba za povredu izborne šutnje (članak 35.).

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- kandidat na izborima za povredu izborne šutnje (članak 35.).

(4) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- pravna osoba za povredu izborne šutnje (članak 35.).

(5) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- odgovorna osoba u pravnoj osobi za povredu izborne šutnje (članak 35.).

(6) Optužni prijedlog za prekršaje utvrđene odredbama ovoga Zakona podnosi nadležno izborno povjerenstvo.

## GLAVA V.

**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 135.**

Sredstva za provedbu prvih izbora za članove predstavničkih tijela i općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika novoustrojenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje nemaju vlastiti proračun osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

**Članak 136.**

Postupak izbora članova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina koji se biraju u jedinicama sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina uredit će se posebnim zakonom. Do stupanja na snagu novog zakona na snazi ostaju odredbe Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, br. 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/05., 109/07. i 24/11.) koje se odnose na izbore za članove vijeća nacionalnih manjina i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama te odredbe o izboru članova predstavničkih tijela u dijelu odgovarajuće primjene na izbore za članove vijeća nacionalnih manjina i predstavnike nacionalnih manjina.

**Članak 137.**

Članovi predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalnih manjina i zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina u jedinicama u kojima je pravo na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina propisano statutom jedinice neovisno o udjelu pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu jedinice, birat će se u onim jedinicama u kojima je to pravo propisano statutom na dan 1. ožujka 2013.

**Članak 138.**

Broj stanovnika pojedine jedinice utvrđuje se sukladno važećim podacima službenih rezultata popisa stanovništva propisanog posebnim zakonom.

**Članak 139.**

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su uskladiti svoje statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

**Članak 140.**

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Zakon o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (»Narodne novine«, br. 109/07., 125/08., 24/11. i 150/11.), osim odredbi kojima je uređena nespojivost obnašanja dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika, koje ostaju na snazi do dana stupanja na dužnost općinskih načelnika, gradonačelnika i župana izabranih na prvim sljedećim, općim i redovitim izborima općinskih načelnika, gradonačelnika i župana,
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, br. 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/05. i 109/07.), osim odredbi kojima je uređeno

mirovanje mandata i nespojivost obnašanja dužnosti člana predstavničkog tijela jedinice, koje ostaju na snazi do dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju prvih sljedećih općih i redovitih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

#### **Članak 141.**

Izbori raspisani temeljem odredbi Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (»Narodne novine«, br. 109/07., 125/08., 24/11. i 150/11.) provest će se i održati po tom Zakonu.

#### **Članak 142.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 2. stavka 3., članka 3. stavka 3. i članka 80. stavka 4. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

## **Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda**

---

**Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 121/2016**

### **Članak 3.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

**Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 98/2019**

### **Članak 5.**

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2020.

**Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 42/2020**

### **Članak 3.**

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

**Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 144/2020**

### **Članak 22.**

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

**Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 37/2021**

### **Članak 6.**

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.